

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Oddelek za krajinsko arhitekturo

CRP V5-2154:
Razvoj in predlog
implementacije
instrumenta za doseganje
usklajenosti resornih
oziroma razvojnih politik s
strategijo prostorskega
razvoja Slovenije (TIA-SI)

Ljubljana, maj 2023

VMESNO POROČILO 4

arrrs

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Naslov projekta: CRP V5-2154: Razvoj in predlog implementacije instrumenta za doseganje usklajenosti resornih oziroma razvojnih politik s strategijo prostorskega razvoja Slovenije (TIA-SI)

Avtorji: Naja Marot, Barbara Kostanjšek

Institucija: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo

Trajanje projekta: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2023

Vrednost projekta: 90.000,00 EUR

Financiranje: Agencija RS za raziskovalno dejavnost (ARRS, skupna pogodba za UL), Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Kazalo

KAZALO.....	3
SEZNAM KRATIC.....	5
1 UVOD.....	6
2 OPIS DIGITALNEGA ORODJA ZA PRESOJO UČINKOV NA PROSTOR.....	8
2.1 Opis priprave orodja.....	8
Procesni vidik.....	8
Vsebinski vidik.....	8
Tehnični vidik.....	9
2.2 Vsebina orodja.....	9
2.3 Funkcionalnost orodja.....	11
Uvodna stran.....	11
Hitra preveritev.....	12
Podrobnejša presoja.....	17
Povzetek.....	17
3 REZULTATI TESTIRANJA DIGITALNEGA ORODJA.....	18
3.1 Izvedba testiranja.....	18
3.2 Pregled testiranih politik.....	20
3.3 Rezultati testiranja za regionalne in lokalne politike.....	24
3.3.1 Podrobnejša presoja na primeru RPP.....	44
3.3.2 Povzetek rezultatov in priporočila za spremembo izbrane politike/predpisa.....	48
3.4 Odziv na orodje.....	49
3.4.1 Prednosti.....	49
3.4.2 Slabosti.....	49
3.4.3 Predlogi za izboljšave.....	49
4 SKLEP.....	51
5 VIRI IN LITERATURA.....	52
PRILOGE.....	54

Seznam kratic

CPS	Celostna prometna strategija
ESPON	Evropska mreža za opazovanje prostorskega razvoja
JPP	Javni potniški promet
KZ	Kmetijsko zemljišče
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MzI	Ministrstvo za infrastrukturo
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MOPED	Modularno orodje za pripravo elektronskih dokumentov
NUTS3	Statistične regije
RCPS	Regijska celostna prometna strategija
RRP	Regionalni razvojni program
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije (tudi SPRS 2050)
TIA	Presoja učinkov na prostor (okrajšava za ang. <i>Territorial Impact Assessment</i>)
TUS	Trajnostna urbana strategija
ZUreP-3	Zakon o urejanju prostora

1 Uvod

Na podlagi izpostavljenih teoretičnih izhodišč je namen te raziskovalne naloge analizirati obstoječe pristope k pripravi politik z vidika vključevanja oziroma tehtanja njihove prostorske občutljivosti ter na osnovi tega zasnovati bolj poglobljen pristop presoje učinkov na prostor. V ta namen smo že pripravili analizo ključne znanstvene in strokovne literature na temo presoje učinkov na prostor ter pregledali primere dobrih praks držav EU pri vključevanju prostorskih vidikov v presojo učinkov predpisov. V prvem vmesnem poročilu smo poleg obstoječega stanja opisali 13 digitalnih in/ali komunikacijskih orodij, namenjenih podpori procesa priprave in spremljanja izvajanja politik in predpisov. V drugem vmesnem poročilu (maj do september 2022) smo povzeli vsebino prvega seminarja za deležnike, ki je vključeval tudi preizkus dveh TIA orodij (TIA hitri pregled in ESPON TIA orodje), in rezultate prvega testiranja, kjer smo se podrobneje seznanili z nemško preveritvijo enakovredne obravnave. Prav tako v drugem poročilu najdete tudi refleksijo uporabne vrednosti in razumljivosti vseh treh preizkušenih orodij.

V tretjem vmesnem poročilu smo predstavili rezultate drugega testiranja, na katerem smo v natisnjeni različici preizkusili metodološki pristop presoje učinkov na prostor, razvit v okviru ciljnega projekta. Uporabnost in razumljivost pristopa smo v razpravi najprej ovrednotili na samem testiranju (18. oktober 2022), po dogodku preko spletnega vprašalnika, na katerega so odgovarjali udeleženci, in kasneje še na sestanku sodelujočih na projektu, ki je potekal v torek, 13. decembra 2022. Celotna razprava je prispevala k oblikovanju uporabnega in razumljivega orodja za uradnike na državni in nižjih administrativnih ravneh.

Četrto poročilo, ki je pred vami, predstavlja zasnovo digitalnega orodja, ki je bilo predmet tretjega testiranja. Tega smo izvedli 7. marca 2023, namenjeno je bilo predstavnikom nižjih administrativnih ravneh, torej lokalne in regionalne ravni. Udeleženci so digitalni vmesnik preizkusili s presojo regionalnih razvojnih programov ali drugih relevantnih dokumentov, npr. trajnostne urbane strategije ali celostne prometne strategije. To vmesno poročilo glede na projektno prijavo predstavlja projektni rezultat R05 Vmesno poročilo 04 in opisuje tudi rezultat R06 Priprava demo verzije orodja. S poročilom naslavljamo zlasti drugo in tretje raziskovalno vprašanje projekta in sicer:

_ Ali je treba predlagan pristop presoje prostorskih vplivov sektorskih politik prilagoditi za uporabo na različnih ravneh (državni, regionalni ali občinski ravni) in kako?

_ Kolikšna je prostorska občutljivost resornih oziroma razvojnih politik (izbranih za analizo) glede na cilje nove Strategije prostorskega razvoja Slovenije?

Pri tem je potrebno opozoriti, da so vsebinski rezultati vrednotenja izbranih razvojnih dokumentov zgolj informativni in v poročilu nimajo takšne veljavnosti, da bi lahko služili kot osnova za pripravo ali prenovo teh dokumentov.

Vrednotenja so bila časovno omejena in izvedena na demo verziji orodja. Predstavniki regionalne in lokalne ravni so si za presojo izbrali pet regionalnih razvojnih programov (dva sta bila vrednotena samo za določeno prioriteto), trajnostno urbano strategijo, celostno prometno strategijo, Strateški načrt skupne kmetijske politike za Slovenijo – SKP 2023–2027 (september 2022), zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS in Strategijo razvoja prometa v RS do leta 2030. V tem vmesnem poročilu povzemamo samo rezultate presoj razvojnih dokumentov z regionalne in lokalne ravni, in sicer v tretjem poglavju.

V zadnjem poglavju posredujemo usmeritve za uveljavitev orodja TIA v praksi. Vmesno poročilo 4 se tako nanaša na naslednje cilje projekta:

_ C02 - razviti predlog metodološkega pristopa presoje prostorskih vplivov (ang. *territorial impact assessment* - TIA) kot del procesa priprave in sprejema ter vrednotenja resornih politik v Sloveniji, ki omogoča analizo prostorskih vplivov za različne prostorske enote (administrativne ali območja s specifičnimi prostorskimi značilnostmi) ter omogoča boljše usklajevanje in integracijo politik;

_ C03 - zasnovati analitično in komunikacijsko orodje v funkcionalni navezavi na Prostorski informacijski sistem ali na druge javno dostopne vire (baze) podatkov za uporabo predlaganega metodološkega pristopa presoje prostorskih učinkov v procesih priprave, in sprejema ter vrednotenja resornih politik;

_ C04 - izvesti pilotno preveritev predlaganega metodološkega pristopa in orodja presoje učinkov na primeru izbranih resornih politik/predpisov in

_ C07 - diseminirati rezultate projekta preko celotne dolžine trajanja projekta.

2 Opis digitalnega orodja za presojo učinkov na prostor

2.1 Opis priprave orodja

Glavnina priprave orodja je bila izvedena v zadnjih dveh mesecih leta 2022 in začetku leta 2023. Za vsebino smo nadgradili različico orodja, ki smo jo testirali v oktobru 2022, glede tehnične izvedbe pa smo izvedli nekaj posvetovalnih sestankov. Prvi sestanek je potekal s Službo Vlade RS za zakonodajo in predstavniki Ministrstva za naravne vire in prostor, ki skrbijo za prostorsko-informacijski sistem. Na tem sestanku smo izvedeli tehnične zahteve umestitve takšnega orodja na spletne strani ministrstev, potrebo po pripravi »projekta za izvedbo« in varnostnem testiranju. Le v primeru zadostitve tem zahtevam (t.j. Generične tehnološke zahteve za razvoj informacijskih sistemov MJU in Generične tehnološke Zahteve za licenčne in odprtokodne produkte plačljivega modela MJU) se orodje lahko integrira v državni oblak in je na voljo državnim uradnikom za izpolnjevanje. Ker ta korak presega okvirje tega projekta, smo se odločili za pripravo demo verzije orodja v dogovoru z zunanjim sodelavcem – programerjem. S tem je bilo izvedenih več sestankov za sprotno spremljanje priprave orodja in povratne informacije glede uporabnosti. Pri tem smo sproti z bolj osnovnega obrazca prešli na funkcionalno še kar zahtevno orodje, ki sproti tudi povzema vsebino in vnose (več o tem v vmesnem poročilu 5). V januarju 2023 smo izvedli še en sestanek s Službo Vlade RS za zakonodajo, na katerem so nam predstavili delovanje MOPED-a, njegove funkcionalnosti in možnosti za umestitev našega orodja vanj. Na podlagi teh sestankov smo prišli do sledečih izhodišč za pripravo orodja, ki smo jih razdeli na procesni, vsebinski in tehnični vidik:

Procesni vidik:

Namen orodja je preseči dosedanja obseg obveznega presojanja učinkov zakonov na različna družbena področja - dopolnitev navodil za izvajanje poslovnika Vlade RS, št. 10 (prostor kot področje, opredelitev korakov in vlog posameznih deležnikov, presojuje se tudi razvojni dokumenti – politike, nacionalni programi, akcijski načrti). Postopki priprave sektorskih politik niso poenoteni (različen obseg vključevanja javnosti, medsektorskega sodelovanja). Predlagano orodje TIA bi prispevalo k poenotenju postopkov priprave sektorskih politik, in sicer na način, da presojo opravi pripravljalec sektorske politike – torej je za izvedbo presoje odgovoren sektor, ki snuje svojo politiko. Presoja mora biti na voljo oziroma zaključena in dostopna pred medsektorskim usklajevanjem. Ustreznost presoje nato preveri Komisija vlade za prostorski razvoj. Služba Vlade RS potrdi ustreznost predloga razvojnega dokumenta tudi upoštevajoč rezultate presoje prostorskih učinkov.

Vsebinski vidik:

Metodologija mora v vsebini presoje sektorskih politik omogočati preverjanje skladnosti ciljev/ukrepov razvojnih politik s cilji določene prostorske politike (bodisi je to Teritorialna agenda 2030, bodisi Strategija prostorskega razvoja Slovenije - SPRS 2050). Omogočati mora tudi ugotavljanje (potencialnih) prostorskih učinkov razvojnih politik na različnih prostorskih ravneh. To pomeni, da se ugotavlja, ali je prisoten prostorski učinek (da/ne) oz. je učinek posreden/neposreden, obenem pa, ali se učinek odraža enako ali različno na različnih tipih območij (urbano, podeželsko, ...). Zlasti če gre za območje, ki se dotika državne meje, se ugotavlja tudi čezmejni vidik prostorskih učinkov presoje politike.

Commented [IL1]: Predlagam, da se poda nekoliko bolj detaljni opis, da bo kontekst razumljiv tudi zunanjim bralcem. Opisi naj bodo raje v odstavku kot v alinejah. Velja tudi za Vsebinski vidik in Tehnični vidik. Naj bodo bolj natančni tudi opisi poimenovanj določenih procesov (npr. presoja učinkov politik/ predpisov na različna družbena področja), vsebinskih sklopov (npr. presoja učinkov na prostor naj se uvede kot samostojno poglavje)...

Metoda temelji na RIA (angleška kratica za presojo posledic predpisov) in na TIA (presoji prostorskih učinkov). Poudarek presoje je na kvalitativnem vrednotenju, za boljši oris potencialnih učinkov pa se uporablja kazalnike iz Prostorsko-informacijskega sistema (ponazoritev stanja, trendov).. Pripomoček, uporabljen v presoji so obrazci v obliki tabele, katere sestavni deli so vprašanja, ta se nanašajo na cilje in ukrepe presojena politike, tematska področja, na katere bi lahko presojana politika učinkovala s svojimi ukrepi (družba, gospodarstvo, okolje u+in prostor ter prostorsko upravljanje) ter merila po področjih za lažjo ponazoritev možnih učinkov politike. Pripravljenec za pripravo presoje porabi 1 do 2 dni (pol delovnega dneva).

Tehnični vidik:

Najustreznejše mesto za umestitev TIA je obstoječi modul presoje posledic na druge razvojne dokumente: presoja, vezana na SRS, in presoja, razvita v okviru CRP TIA, vezana na SPRS 2050. Omogočene naj bodo povezave na zunanje spletne strani (zlasti na sistem spremljanja stanja prostora v okviru E-prostora). Grafično prikazovanje v sklopu orodja TIA zaenkrat ni omogočeno, tudi izris kart ne; možna je le zunanja povezava. Drugo mesto za umestitev presoje bi bil lahko e-Prostor, v kolikor se izvede nadgradnja v bolj interaktivno spletno platformo, ki omogoča izpolnjevanje obrazcev.

Modularno ogrodje za pripravo elektronskih dokumentov krajše MOPED je ogrodje za vodenje podatkov o predpisih in za pripravo e-dokumentov v postopku sprejemanja predpisov na nacionalni ravni. Sistem MOPED kot medij za možno vgraditev orodja TIA kratkoročno ne podpira celotne administrativne vertikale, torej tudi ne vključevanja regionalne in lokalne ravni v presojo. Srednjeročni načrt je razviti tudi podsistem za občine, kar se pokriva z vzpostavitvijo registra občinskih predpisov. V tem primeru bi lahko omogočili tudi izvedbo presoje za nižje ravni, saj bi bila možna registracija uporabnikov v sistem.

2.2 Vsebina orodja

Vsebino orodja smo pripravili na podlagi izhodišč, ki temeljijo tako na analizi obstoječih pristopov k presoji učinkov na prostor, prakse držav članic pri izvajanju teh pristopov ter zlasti izkušenj in mnenj, pridobljenih na testiranjih v letu 2022. Upoštevajoč sklepe teh testiranj, smo se odločili za dvofazni postopek, sestavljen iz hitre preveritve - preprostejše, bolj kvalitativno usmerjene presoje učinkov na prostor. Hitro preveritev naj bi izvedli za vsakega od nacionalnih predpisov ali politik, saj se z njo preveri, če bodo imele/imajo nacionalne politike/predpisi v pripravi ali prenovi prostorske učinke oziroma so ti dokumenti prostorsko občutljivi. Kot prostorski učinek razumemo najširši prostorski učinek, ki vključuje tako gospodarski, okoljski, družbeni in upravljavski vidik. Opredelitev prostorskega učinka smo prevzeli iz projekta ESPON EATIA (Fischer in ostali, 2015) ter ga ustrezno prevedli in prilagodili slovenskemu jeziku. Opredelitev se glasi: *»prostorski učinek je vsak učinek na rabo prostora, upravljanje z njim ali širše na gospodarstvo, družbo in okolje v izbrani prostorski enoti, ki je posledica izvajanja izbrane politike ali zakonodaje, sprejete na EU, državni ali drugi ravni«*.

Hitra preveritev je sestavljena iz sedmih vprašanj, naj na kratko pojasnimo njihov namen:

Vprašanje 1: opis dokumenta, ki se presoja; vprašanje vpelje ocenjevalca v presojo.

Vprašanje 2: priprava širokega nabora potencialnih učinkov politike na področja gospodarstva, okolja, družbe in prostorskega upravljanja.

Vprašanje 3: groba ocena učinkov politike/predpisa na doseganje ciljev SPRS.

Vprašanje 4: preveritev skladnosti ciljev politike/predpisa s cilji SPRS 2050.

Vprašanje 5: opredelitev števila ukrepov politike/predpisa in preveritev prostorske občutljivosti ukrepov glede na njihov potencialni učinek na prostor.

Vprašanje 6: identifikacija podpodročij glede na tematska področja prostorskih učinkov za podrobnejšo presojo (okolje, gospodarstvo, družba in prostorsko upravljanje).

Vprašanje 7: identifikacija tipov območij, na katere bo prostorski učinek različen (urbana, podeželska, ŠMO / regije in razvojno ogrožene regije / čezmejna območja / drugo).

Hitra preveritev se konča z ovrednotenjem odgovorov, pri čemer vprašanja od 3, 5, 6 in 7 služijo odločitvi glede podrobnejše presoje. Merila za odločitev o nadaljnji presoji niso numerična, ampak so usmerjevalne narave. Merila privedejo do treh možnih odločitev: 1) podrobnejša TIA je potrebna; 2) podrobnejša TIA se priporoča in 3) podrobnejša TIA je nujna. Merila so opredeljena na naslednji način.

1. Podrobnejša TIA ni potrebna.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so skladni s cilji SPRS 2050.
- V05: Manj kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
- V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe.
- V07: Učinki izbrane politike/predpisa bodo enaki na območju celotne Slovenije.

2. Podrobnejša TIA se priporoča.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so večinoma skladni s cilji SPRS 2050, eden ali dva cilja sta v konfliktu.
- V05: Več kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
- V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe, vendar tudi okolja in prostora ter prostorskega upravljanja.
- V07: Učinki izbrane politike/predpisa bodo različni na enem od izbranih območij (glede na tipologijo).

3. Podrobnejša TIA je nujna.

- V03: Več kot dva cilja izbrane politike/predpisa sta v konfliktu s cilji SPRS 2050.
- V05: Več kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
- V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo večinoma na področje okolja in prostora ter prostorskega upravljanja.
- V07: Učinki izbrane politike/predpisa bodo različni na večih območjih (dve ali več tipologij).

Podrobnejša presoja učinkov na prostor je namenjena numerični presoji učinkov na izbrano območje (ruralno, podeželsko; regije/občine) po izbranih merilih. Po drugem testiranju smo se odločili za varianto, v kateri so področja, podpodročja ter kriteriji opredeljeni po štirih tematskih področjih. V tem primeru gre za splošno poznano razdelitev tematskih področij glede na stebre trajnostnega razvoja, dodana je še tematika prostorskega upravljanja. Ta razdelitev je bila izbrana v razpravi z udeleženci testiranja, kot boljše razumljiva za širšo javnost, četudi se ne pokriva s kategorijami, ki so v metodologiji presoje učinkov predpisov za področje prostora. Za vsako podpodročje smo izbrali še kazalnik ali več njih za ponazoritev stanja v prostoru, pri čemer smo se oprli na obstoječe kazalnike (sistem spremljanja stanja v prostoru, baza Statističnega urada RS Si-STAT idr.). Na tak način naslovimo vprašanje stalnega vzdrževanja kazalnikov. Podrobnejši vprašalnik je v prilogi 1. Vsebuje tudi navodila, ki smo jih posredovali pripravljavcu orodja glede njegove funkcionalnosti.

Na podlagi opredeljenih podpodročij (vprašanje 5 iz hitre preveritve) se izvede numerična presoja – učinke se vrednoti na petstopenjski lestvici od -2 zelo negativen učinek do +2 zelo pozitiven učinek. Ocenjuje se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka (-2 do +2, 0 pomeni niti pozitiven niti negativen učinek, ni učinka, ne morem oceniti) ter poda njegovo obrazložitev. Vrednoti se samo za podpodročja, izbrana v šestem vprašanju hitre preveritve. Rezultate obeh presoj se na koncu povzame v treh vprašanjih:

1. Ali je politika/predpis skladna s prioritetami SPRS? Napišite, za katere prioritete to velja in obrazložite.
2. Kakšen je/bo učinek vaše politike/predpisa v povprečju? Navedite, na katera področja politika učinkuje in obrazložite.
3. Ali bo imela politika/predpis tudi negativne učinke? Za kriterije, za katere ste podali takšno oceno, zapišite, zakaj bo učinek negativen in kakšno prilagoditev predpisa/politike bi lahko predlagali?

Presoja se zaključuje s sklepno oceno, ali ima politika/predpis učinek na doseganje prioritet SPRS. Izbere se lahko eno od naslednjih možnosti:

- a) Politika/predpis ne bo imela učinka/učinek bo zanemarljiv.
- b) Učinek bo majhen.
- c) Učinek bo velik.

2.3 Funkcionalnost orodja

Funkcionalnost orodja je predstavljena po posameznih vprašanjih. Osnovna funkcija orodja je pomoč ocenjevalcu, da pripravi presojo učinkov na prostor v dveh korakih: hitra preveritev in podrobnejša presoja. Orodje bi lahko opisali kot »digitaliziran wordov obrazec«, ki je sestavljen iz praznih polj, v katere se vpisuje tekst, ali iz preglednic, v katere se vpisuje rezultate. Orodje je sestavljeno iz štirih delov (zaporednih strani):

- _ Uvodna stran s pojasnjevalnimi informacijami;
- _ Obrazec za hitro preveritev z osnovnimi informacijami presojevalca;
- _ Obrazec za podrobnejšo presojo in
- _ Obrazec za pripravo povzetka.

Nekatera vprašanja pogojujejo vsebino drugih vprašanj, kot npr. vprašanje 6 pogojuje izvedbo podrobnejše presoje. Vsebina se sproti polni v bazo, po shranitvi je rezultate presoje možno izpisati v .pdf obliki. Izpis je ena izmed ključnih funkcionalnosti orodja, saj ponudi rezultat, ki se ga lahko posreduje v procesu priprave politike/predpisa in se ga lahko tudi naloži v MOPED kot rezultat presoje učinkov razvojnih politik/predpisov na prostor ter tako ponudi dodatno vsebino odločevalcev o kakovosti njihovega predpisa.

Orodje je dostopno na strežniku razvijalca Spletni studio Inframe Jernej Klanšek na spletni strani <http://www.predogled.net/tia/o-projektu/>, in sicer le s poznavanjem uporabniškega imena in gesla. Zaenkrat je bilo orodje zunanjim uporabnikom na voljo le v času testiranja, izvedenega 7. marca 2023. Funkcionalnost orodja je predstavljena po posameznih vprašanjih.

Uvodna stran

Uporabnik pride najprej na uvodno stran, kjer ga pričakajo informacije o projektu, kratek opis orodja in njegovega namena ter informacije o financerjih ter razvijalcu. Z izborom tipke »**začni z izpolnjevanjem presoje**« se uporabniku odpre obrazec za hitro preveritev.

Commented [IL2]: Razmisliti, ali bi v orodju dodali še eno vprašanje, kjer bi ocenjevalec lahko podal predloge za prilagoditve ocenjevanega predpisa oziroma opozoril, kateri deli (členi, poglavja) predpisa so kritični (v nasprotju s SPRS) in bi jih bilo treba uskladiti s pripravljavcem predpisa.

Slika 1: Izgled uvodne strani

TIA-SI

O projektu Varnost Orodje

O projektu

Stranitev dokumente in sektorje politike je na doslej cilje, hiter razvoj v Sloveniji potrebna ustrezno in učinkovito uskladi s cilji pravnega sistema. To je v skladu s tedaj...
Namen razpisnega projekta TIA-SI je zagotoviti metodološki pristop pri pregledu pravnih aktov, ki so v uporabi v pravnem sistemu in razpisnih postopkih in predpisih v...
Več o projektu

O orodju

Digitalno orodje za pregled pravnih aktov na področju pravnega sistema, ki omogoča pregled pravnih aktov, ki so v uporabi v pravnem sistemu in razpisnih postopkih in predpisih v...
Prejeto je sestavljeno iz treh delov, ki so: 1. pregled pravnih aktov, 2. pregled pravnih aktov, 3. pregled pravnih aktov. Vse tri delovne enote so povezane med seboj in omogočajo...
Priloge: 1. Pregled pravnih aktov, 2. Pregled pravnih aktov, 3. Pregled pravnih aktov. Pregled pravnih aktov je delovna enota, ki omogoča pregled pravnih aktov...
Začetek Dostop do orodja

Hitra preveritev

V hitri preveritvi ocenjevalec najprej izpolni osnovne informacije (ime, priimek, institucija, elektronski naslov). Elektronski naslov je potreben, saj omogoča kasnejše vračilo na že shranjeno vsebino v primeru, da presoje še niste izvedli do konca. Poleg lastnih informacij se vnese tudi ime politike/predpisa, ki se presoja. Nato sledi vprašanje 1, kjer vsak presojevalec napiše povzetek politike. Povzame cilje, ciljne skupine, časovni okvir veljavnosti politike in vsebino dokumenta.

Slika 2: Osnovne informacije in vprašanje 1: povzetek vsebine predpisa

Osnovne informacije o presojevalcu

Ime Priimek

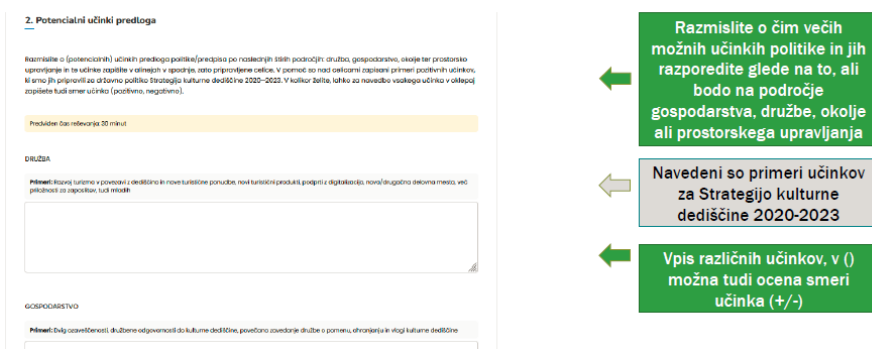
Institucija Elektronski naslov

1. Povzetek vsebine

Za tolebo vseh pravnih aktov, ki so v uporabi v pravnem sistemu in razpisnih postopkih in predpisih v...
Zapišite izbrano politiko in povzemite njeno vsebino (cilje, ciljne skupine, časovni okvir ...)

Drugo vprašanje v orodju je ogrevalno vprašanje, namenjeno nalistanju čim večjega števila učinkov, ki bi ga posamezna politika/predpis lahko imel. Učinki se iščejo na področjih gospodarstva, družbe, okolja in prostorskega upravljanja. Gre za celovit pogled na učinke in ne le fokus na okolje in prostor. Za lažje izpolnjevanje smo navedli nekaj primerov učinkov, izbrali smo si predpis zakon o kmetijskih zemljiščih. To vprašanje ocenjevalcu lahko pomaga pri izpolnitvi šestega vprašanja, pri katerem je potrebno izbrati podpodročja za podrobnejšo presojo. Izpolnitev vprašanja ni obvezna.

Slika 3: Vprašanje 2: potencialni učinki predloga

The screenshot shows a form titled '2. Potentialni učinki predloga'. It includes instructions to think about potential impacts of a proposal across different sectors. The form has sections for 'DRUŽBA' (Society) and 'GOSPODARSTVO' (Economy). Annotations on the right side of the form provide additional context:

- Green box (top):** Razmislite o čim večih možnih učinkih politike in jih razporedite glede na to, ali bodo na področje gospodarstva, družbe, okolje ali prostorskega upravljanja (Think about as many potential impacts of the policy as possible and rank them according to whether they will affect the economy, society, environment, or spatial management).
- Grey box (middle):** Navedeni so primeri učinkov za Strategijo kulturne dediščine 2020-2023 (The following are examples of impacts for the Cultural Heritage Strategy 2020-2023).
- Green box (bottom):** Vpis različnih učinkov, v () možna tudi ocena smeri učinka (+/-) (Enter different impacts, in () you can also indicate the direction of the impact (+/-)).

Tretje vprašanje je posvečeno ugotavljanju skladnosti sektorskih predpisov/politik s strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050. To vprašanje se nanaša na 70. člen ZUreP-a, ki zahteva, da sektorske politike/predpisi niso v nasprotju s SPRS. Vprašanje je zastavljeno v matrični obliki in sicer tako, da v vrstice zapišemo cilje izbrane politike, potem pa v stolpcih označimo, ali je cilje skladen/ni skladen ali ni v odnosu s prioriteto. Ime prioritete se pokaže ob preletu oznake prioritete, podrobnejši opis pa je priložen v .pdf dokumentu. Na koncu vprašanja je še prazno polje, v katerega se vpiše obrazložitev v primeru, da je kakšen od ciljev ali več njih neskladnih s prioriteta. Na koncu tega vprašanja je tudi povzemalna poved, ki se glasi:

»Predpis ima skupaj 0 ciljev. 0 ciljev je v skladu s prioriteta, 0 ciljev ni v skladu s prioriteta. 0 ciljev ni povezanih s SPRS prioriteta. Cilj je ... skladen z največ prioriteta SPRS.«

Slika 4: Vprašanje 3: skladnost ciljev s prioritetaми SPRS

4. Skladnost ciljev s prioritetaми SPRS

Preverite, koliko in kateri cilji politike/predpisa so skladni s prioritetaми SPRS. Da boste to lahko opravili, morate v spodnjem seznamu vpisati cilje predlagane politike/predpisa. Če **je cilj izbrane politike/predpisa v skladu s prioritetaми SPRS, izberite kljukico**. Če cilj izbrane politike/predpisa **ni v skladu s prioritetaми SPRS, izberite minus**. V kolikor med ciljem in prioritetaми **ni nobenega odnosa**, pustite prazno. Po vsaki predlagani cilji vpišite ime cilja, ki s seboj nosi prioritetaми SPRS. Ciljeva imena prilepi na vsako celico, ki jo imate na voljo. Cilje, ki niso vključeni v seznam, lahko dodate s klikom na gumb "DODAJ CILJ".

Opis prioritete se vam izpiše, če greste z miško preko oznake prioritete.

Ugotavlja se skladnost ciljev politike s prioritetaми SPRS:
_ JE skladen ✓
_ NI skladen -
_ Ni odnosa - pustite prazno
Do izbire pridete z več kliki.

Opredelitev skladnosti

Vpis vsakega posameznega cilja v celice

V primeru neskladnih ciljev v spodnje okno vpišite obrazložitev, zakaj so neskladni.

Neskladni cilji - poenostavi
Za cilje politike, ki so neskladni s prioritetaми SPRS, priložite, poenostavi, zakaj so neskladni.

Commented [IL3]: Predlagam, da se v spletnem orodju doda **navodilo**, kako se označi kljukica (en klik na okvirček), minus (dva klika na okvirček), prazen okvirček (trije kliki na okvirček).

Četrto vprašanje je namenjeno ugotavljanju celotnega učinka politike/predpisa na doseganje prioritet strategije prostorskega razvoja Slovenije. Ugotavlja se samo, ali učinek bo ali ne bo oziroma ga ni možno oceniti. Posredovano oceno se tudi obrazloži. Izpolnitev vprašanja ni obvezna. Vprašanje se konča s povzemačno povedjo, ki se glasi:

»Predpis bo imel učinek na 0 od 14 prioritet. To so . Na 0 od 14 prioritet bo imel predpis učinek mogoče, za 0 od 14 prioritet se tega ne da oceniti.«

Slika 5: Vprašanje 4 – učinek politike na doseganje prioritet SPRS 2050

3. Učinek politike na cilje SPRS

Sedaj razmislite o tem, kakšen bo učinek politike/predpisa na cilje SPRS. Izberite lahko naslednje možnosti odgovora: **da** – učinek je/bo, **ne** – učinka ni/bo, **mogoče** – učinek mogoče je/bo mogoče ni/bo, **ne morem oceniti** – to možnost lahko izberite, če nimate dovolj informacij, da bi učinek ocenili. Vašo izbiro, prosimo, tudi obrazložite v spodnjem polju.

Prijetete SPRS

Opis prioritete se vam izpiše, če greste z miško preko oznake prioritete.

Ocenite učinek politike na doseganje prioritet SPRS (spustni meni):
Da – učinek je/bo
Ne – učinka ni/bo
Mogoče – učinek mogoče je/bo mogoče ni/bo
Ne morem oceniti

V celice na desni tudi obrazložite vašo oceno iz spustnega menija

P1 – Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij

P2 – Povečati varnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov

P3 – Povečati razvrednoteno urbano in krajinsko območje

P4 – Omogočiti razvoj vlogi mest, veljavnosti kmetijskih in funkcionalno povezati mesta znotraj širših urbanih območij

P5 – Izboljšati privlačnost mest na specifične dejavnosti

Vprašanje pet je namenjeno identifikaciji ukrepov, ki imajo/bodo imeli prostorski učinek. Ocenjevalec najprej ugotovi in zapiše, koliko ukrepov ima politika/predpis, nato pa obrazloži, zakaj meni, da imajo določeni ukrepi prostorski učinek. V pomoč izpolnjevanju tega vprašanja smo podali različne primere ukrepov s prostorskimi učinki. Izpolnitev vprašanja prav tako ni obvezna.

[illegible]

Opredelitve, povezane z učinkom na prostor
Primeru ukrepov z učinkom na prostor

V prazno celico vpišite te ukrepe. Če jih je veliko, jih lahko tudi grupirate in opišite z nadpomenko. Pomembna je opredelitev razmerja, koliko je približno takšnih ukrepov glede na vse ukrepe.

»Predpis bo imel skupno učinek na **0 od 22** tematskih področij. Na področju Okolje **0 od 6**, na področju Gospodarstvo **0 od 8**, na področju Družba **0 od 5**, na področju Prostorsko upravljanje **0 od 3**.«

[illegible]

**Izbor kriterijev (podpodročij),
na katere politika
neposredno učinkuje.
Osnova za podrobno analizo**

Opišite, zakaj neoznačenih kriterijev niste izbrali.

15

Slika 8: Vprašanje 7: učinek na območja

7. Učinek glede na tip območja

Ali bo predlagani predpisi/predstava učinkoviti na vsa območja in s posameznih tipov območij, v PRILOGI V kolikšni meri?

Predvideni čas reševanja: 5 minut

Tip območja	Obrazložitev odgovora
Urbano, podnebno, SMO (stopnja suburbanizacije)	
Regije razvojnega ograjenosti regije (stopnja razvojnega ograjenosti)	
Čistotna območja (čistotna vidika)	
Drugo	

V prilogi si lahko preberete več o tipih območij in si jih na zemljevidih tudi ogledate.

Ocena učinka politike na doseganje prioritete SPRS (spustni meni):
Da – učinek je/bo
Ne – učinka ni/ne bo
Mogoče – učinek mogoče je/bo mogoče ni/ne bo
Ne morem oceniti

V celice na desni tudi obrazložite vašo oceno iz spustnega menija

Podrobnejša presoja

Podrobnejšo presojo sestavljata naprej dve polji, v katera se v enega vpiše tip območja, v drugega pa ime območja. Sledi matrika, ki se izpiše glede na izbrana podpodročja v vprašanju 6 iz hitre preveritve. Predvideno je, da se odpre toliko obrazcev, kolikor različnih tipov območij je izbranih oz. da si vsak sam odpre potrebno število obrazcev za podrobnejšo presojo. Za vsak izbran tip območja se vrednoti ločeno. Ocení se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka (-2, -1, -1/1, 1, 2, 0 – ni učinka, ne morem oceniti) ter za vsako numerično oceno tudi zapiše obrazložitev. Orodje računa povprečje ocen za področje in glavne štiri skupine učinkov.

Slika 9: Prikaz podrobnejše presoje

8. Tip območja, za katerega se presoja

Tip območja

Podrobnejša ocena učinkov

Presoja pade vsakršno podrobnejšo oceno učinkov glede na v hitri preveritvi izbrana tarčasta področja učinkov ne prostor. Za vsako področje so opredeljeni dejavniki ali kriteriji, za katere smo postali kazalniki (v kolikor obstajajo), ki nam lahko pomagajo pri numerični presoji. Presojevalec se odloči, za kateri tip območja presojo in ga zgoraj zapiše. Ocenjuje se smer (pozitivna, negativna) in moč učinka. Izborno lahko navedete vrednosti: / ni učinka (avtomatično izbere), -2 zelo negativen učinek, -1 negativen učinek, 0 pozitiven in negativen učinek hkrati, 1 pozitiven učinek in 2 zelo pozitiven učinek. Za vsako izbrano vrednost, razen za ni učinka, podajte tudi njegovo obrazložitev.

Področje	Dejavniki	Kazalniki	Ocena	Obrazložitev
OKOLJE				
Tla	Kakovost prsti	[TP04] Onesnaženost v tleh (ANSO OKOLJE)	0	
	Izidna gradbeno			
	Trajna izguba/razbivala tal obsevanja, stabilizirane			
	(uvrščite ali poizkusite tla z negativno (ANSO OKOLJE)			
	vodonepropustno plastjo, (pozitivno (ANSO OKOLJE)			
	izguba funkcije tla) gradbeno izboljšanje, vključno 2020			

Če želite ogled kazalnika, kliknite CTRL+povezavo, da se vam odpre v novem podoknu!

RE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POVRNJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREDHANO

SPRS

Povzetek

Po zaključeni podrobnejši presoji se odpre obrazec za povzetek. V tem obrazcu se odgovori na tri vprašanja, in sicer:

- Ali je politika skladna s prioritetaми SPRS?
- Kakšen je/bo učinek vaše politike v povprečju?
- Ali bo imela politika/predpis tudi negativne učinke?

V povzetek se na zapišejo vse povzermalne povedi in povprečja, izračunana po posameznih skupinah učinkov (gospodarstvo, družba, okolje in prostorsko upravljanje). Na koncu presojevalec opravi še oceno, v kolikšni meri bo politika/predpis prispeval k doseganju prioritet SPRS. Zatem se presoja zaključí.

Ocenjevalec najprej potrdi, da se rezultati shranijo v bazo, nato si lahko stoči .pdf rezultat.

Commented [IL4]: Naja, ob printanju besedila mi ni pokazalo spodnjega besedila. Ob napisu Povzetek je namreč skrajno levo funkcija, ki omogoča vklop / izklop prikaza spodnjega besedila. Pripomba s sestanka je zato brezpredmetna. Predlagam, da se ob objavi pdf verzije na spletu preveri, ali je vidno celotno besedilo poročila.

3 Rezultati testiranja digitalnega orodja

3.1 Izvedba testiranja

Delavnica tretjega testiranja pristopa TIA je potekala v torek, 7. marca 2023 v prostorih Oddelka za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete in je trajala okvirno šest ur. Uvodni del delavnice je bil namenjen pojasnilu namena delavnice, ključnih ugotovitev projekta CRP TIA in predstavitvi ključnih ciljev Strategije prostorskega razvoja Slovenije do leta 2050 (glej Priloge). Delavniški del, ki je zajemal testiranje spletne različice orodja TIA na različnih primerih politik in predpisov ter razpravo, je trajal okvirno tri ure. Delavnice so se udeležili predstavniki z nacionalne, regionalne in občinske ravni, in sicer dva predstavnika z Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP), eden z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), eden z Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE) ter članica projektne ekipe UL BF. Z regionalne ravni so bili prisotni z RRA Zeleni Kras (dva predstavnika), ter po eden iz RRA Gorenjske (BSC Kranj), Razvojnega centra Murska Sobota, Razvojnega centra Novo mesto, ter po en predstavnik iz MO Nova Gorica (v vlogi RRA) in MO Ptuj.

Udeleženke in udeleženci so digitalno spletno orodje testirali individualno (izjemoma v dvojici v primeru MNVP) na primeru izbrane politike ali predpisa, kar povzema preglednica 1. Izvajalci projekta smo proces presojanja ves čas spremljali ter po potrebi nudili pomoč, odgovore na morebitne nejasnosti oziroma dodatne pojasnitve. Predlog pristopa se je skupno tako testiral na desetih različnih presojanih dokumentih, in sicer na: štirih nacionalnih dokumentih (SKP 2023-2027, Zakon o skladu kmetijskih zemljišč, Strategija kulturne dediščine 2020-2023, Strategija razvoja prometa RS do leta 2030), štirih regionalnih razvojnih planih za obdobje 2021-2027 (JV Slovenija, Goriška, Pomurska in Primorsko-notranjska), na Regionalni strategiji za razvoj prometa v alpskem območju (Gorenjska in Posočje) ter na Trajnostni urbani strategiji 2015-2025 za Mestno občino Ptuj.

Preglednica 1: Pregled testiranja pristopa glede na deležnike, število presojevalcev ter izbrano resorno politiko ali predpis.

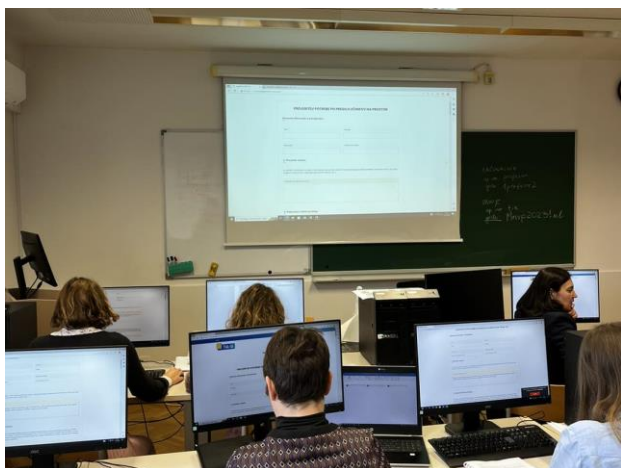
Deležnik	Število presojevalcev	Presojana resorna politika/predpis
MNVP	2	Strateški načrt skupne kmetijske politike za Slovenijo – SKP 2023–2027 (september 2022)
MOPE	1	Strategija razvoja prometa Republike Slovenije do leta 2030
MKGP	1	Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, zadnja sprememba 2021)
RRA Zeleni kras	2	RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027
RC Novo mesto	1	RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

MO Nova Gorica	1	RRP Goriške regije 2021–2027
Razvojni center Murska Sobota	1	RRP Pomurske regije 2021–2027
BSC Kranj	1	Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp
MO Ptuj	1	Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

Slika 10: Udeleženci testiranja 3 med predstavitvijo SPRS 2050 in ciljev na delavnici 7. marca 2023. (foto: Barbara Kostanjšek)

Slika 11: Udeleženci sredi testiranja spletne različice orodja TIA (Foto: Barbara Kostanjšek)

3.2 Pregled testiranih politik

Prvo vprašanje digitalne različice pristopa TIA je poizvedovalo o kratkem povzetku vsebine presojane politike ali predpisa. Udeleženi so za dokument, ki so ga presojali, navedli ključne vsebinske poudarke, in sicer namen dokumenta, ključne cilje, ciljne skupine in časovni okvir veljavnosti dokumenta.

Vprašanje se je glasilo:

1. Za začetek vas prosimo, če lahko v enem odstavku povzamete vsebino (osnutka/predloga) politike/predpisa. Povzemite namen, cilje, ciljne skupine in časovni okvir veljavnosti dokumenta (namen, cilji ...).

Spodnja preglednica na kratko povzema vsebino presojanih dokumentov.

Preglednica 2: Povzetki vsebine predpisov oziroma politik, ki so bile predmet presoje na testiranju 3. Vsebina je povzeta po vsebini, ki so jo posredovali udeleženci testiranja kot odgovor na vprašanje 1.

Presojana resorna politika ali predpis	Povzetek vsebine politike
Strateški načrt skupne kmetijske politike za Slovenijo – SKP 2023–2027 (september 2022)	Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023-2027 naslavlja tri stebre skupne kmetijske politike EU (spodbujanje pametnega, konkurenčnega, odpornega in raznolikega kmetijskega sektorja za dolgoročno prehransko varnost; varstvo okolja, biotsko raznovrstnost, podnebne spremembe; krepitev socialno-ekonomskega vidika razvoja podeželja) in horizontalni cilj modernizacija kmetijstva in podeželja s krepitvijo znanja, inovacijami in digitalizacijami. Krovna usmeritev je trajnostna pridelava hrane na celotnem območju Slovenije in povečanje samooskrbe. Ciljna skupina so vsa kmetijska gospodarstva, ne glede na velikost, usmeritev ali tržno usmerjenost. Poudarek je na podpori mladim kmetom, poslovnem povezovanju, krepitvi lokalnih dobavnih verig, upoštevanju vloge majhnih kmetij, povečanju deleža površin pod ekološkim kmetovanjem ter varovanju in trajnostnemu upravljanju naravnih virov (Natura 2000, VVO, kulturna dediščina). Za dvig kakovosti življenja so predvideni ukrepi na področju spodbujanja zaposlovanja na podeželju, krepitvi pametih storitev, pokritost s širokopasovnim internetom. Kot horizontalna aktivnost pa so predvideni ukrepi usposabljanja kmetijskih in gozdnih svetovalcev in prenos znanja (demostracijski projekti, specializirana svetovanja ipd.).
Strategija razvoja prometa Republike Slovenije do leta 2030	Strategija, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije leta 2015, opredeljuje vizijo prometne politike, ki je tako del skupne vizije države in hkrati potreben pogoj za njeno delovanje. Opredeljena je kot zagotavljanje trajnostne mobilnosti prebivalstva in oskrbe gospodarstva. Ta opredelitev izhaja iz osnovne dejavnosti prometa in prevoza, ki pomenita premeščanje oziroma premikanje ljudi, blaga in informacij v prostoru in času. Izraz »zagotavljanje« pomeni, da bo država z ukrepi prometne politike poskrbela za trajnostno mobilnost prebivalstva in tudi za

	trajnostno oskrbo gospodarstva. Izraz »trajnosten« se nanaša na učinkovito delovanje prometnega sistema, ki deluje v presečišču okoljskega, socialnega in ekonomskega vidika. Celovita obravnava prometnega sistema in zagotovitev sinergije pri doseganju ciljev prometne in prostorske politike ter drugih politik na ravni države in boljši nadzor nad vplivom prometa na okolje in gospodarstvo. Splošni cilji (zagotavljanje uresničevanja vizije): izboljšati mobilnost in dostopnost; izboljšati oskrbo gospodarstva; izboljšati prometno varnost; zmanjšati porabo energije; zmanjšati stroške uporabnikov in upravljavcev; zmanjšati okoljske obremenitve.« (Strategija razvoja prometa ..., 2015, str. 8)
Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, zadnja sprememba 2021)	Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč Republike Slovenije ureja ustanovitev, naloge, pristojnosti, pravice in obveznosti Sklada. Njegove naloge so zlasti: skrb za trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči in kmetijami na način, da se zasledujejo cilji prilagajanja podnebnim spremembam, ohranjanja narave in ohranjanja dobrega stanja voda; razpolaganje in upravljanje s kmetijskimi zemljišči in kmetijami; upravlja in vodi evidenco o pravnih in stvarnih lastnostih nepremičnin, s katerimi gospodari; upravlja finančna sredstva, ki jih dobi z gospodarjenjem s kmetijskimi zemljišči in kmetijami; opravlja druge naloge, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča in kmetije v lasti Republike Slovenije.
RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027	Regionalni razvojni program je sprejet za obdobje od 2021 do 2027. Zajema področja, ki so za regijo pomembna in vse ciljne skupine, ki jih dokument naslavlja, v širšem pomenu vse prebivalce regije in posebej področja, ki so za regijo pomembna. Regionalni razvojni program (v nadaljevanju: RRP) predstavlja temeljni programski in izvedbeni dokument na regionalni ravni. Namen priprave RRP je uskladiti razvojne cilje na identificiranih razvojnih področjih v regiji, določiti instrumente in vire za njihovo uresničevanje ter tako prispevati k uveljavitvi interesov razvojnih partnerjev pri spodbujanju razvoja regije ter k identifikaciji razvojnih projektov, ki bodo najbolj prispevali k temu. RRP PNR za regijo predstavlja neke vrste povezovalni element pri opredeljevanju razvojnih potencialov Primorsko-notranjske regije v programskem obdobju 2021-2027 med občinami, gospodarstvom, nevladnimi organizacijami, izobraževalno sfero in ostalimi razvojnimi partnerji v regiji ter med kohezijskima regijama in Vlado RS. Cilji so določeni po področjih, na podlagi ciljev so postavljeni ukrepi za njihovo doseganje. Trajnostni razvoj podeželja. Ključna usmeritev je spodbuditi celostni razvoj območja z izvajanjem razvojne strategije pripravljene po načelu »od spodaj navzgor« v okviru instrumenta lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) ter povezovanje ruralnega območja z lokalnimi središči. Cilji so spodbuditi trajnostni razvoj podeželja na temelju endogenih lokalnih potencialov, krepiti lokalno

	oskrbo za večjo prehransko varnost, razviti podeželje v privlačen in živahen prostor bivanja, ki zadovoljuje sodobne potrebe.
RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027	Regionalni razvojni program regije Jugovzhodna Slovenija za obdobje 2021 - 2027 opredeljuje prioritete na gospodarskem, socialnem izobraževalnem, javnozdravstvenem, prostorskem, okoljskem in kulturnem področju regije. Njegov namen je opredeliti ključne razvojne priložnosti regije JV Slovenija ter na podlagi le-teh zasnovati prednostna področja in opredeliti večje regijske projekte, ki bodo izražali razvojne prioritete in specifične regije. Tako jih bodo lahko posamezna resorna ministrstva prepoznala in jih vključila v svoje razvojne programe. Pri pripravi so sodelovali predstavniki različnih razvojnih institucij po področjih: človeški viri, gospodarstvo, podeželje s kmetijstvom, turizem, naravna in kulturna dediščina, okolje in prostor ter kakovost življenja. Strateški razvojni cilji regije so konkurenčno gospodarstvo, trajnostni razvoj in kakovost življenja za kar je opredeljenih 5 razvojnih regijskih prioritet: 1. Gospodarska, pametna in trajnostna regija JV Slovenija (7 ukrepov, 3 podukrepi), 2. Zelena in nizkoogljična JV Slovenija (6 ukrepov, 5 podukrepov), 3. mobilna in bolj povezana JV Slovenija (5 ukrepov), 4. Socialna, solidarna in privlačna regija JV Slovenija (5 ukrepov), 5. Regija JV Slovenija, ki je bližje državljanom, s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mestnih in podeželskih območij ter lokalnih pobud (5 ukrepov, 8 podukrepov).
RRP Goriške regije 2021–2027	RRP 2021–2027 obsega območje Goriške razvojne regije na nivoju klasifikacije teritorialnih enot NUTS 3 in vključuje 13 občin. Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021–2022 (RRP) je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki na podlagi analize razvojne regije, določa njene prioritete, ukrepe in aktivnosti ter finančno ovrednotene projekte. RRP obsega območje 13 občin. Namen RRP-ja je skladen regionalni razvoj in pozicioniranje regije v slovenskem in mednarodnem prostoru. Ključni strateški razvojni cilj regije je povečati razvitost regije v primerjavi z regijami KRZS, razvojno dohitevati evropske in obmejne, italijanske regije. Uresničevanje tega cilja predpostavlja: • trajnostni gospodarski razvoj v smeri zelenega prehoda ob upoštevanju regionalnih potencialov in izkoriščanju priložnosti v mednarodnem prostoru; • večjo usmerjenost gospodarstva v trajnostna delovna mesta, ki bodo prinašala višjo dodano vrednost, zanimiva za izobražene mlade; • izboljšano dostopnost regije in njeno notranjo trajnostno povezanost ter odprtost navzven v mednarodni prostor s prometno in IKT-tehnologijo; • dvig kakovosti življenja s pestrejšo ponudbo storitev, ustrezno dostopno vsem prebivalcem in tudi obiskovalcem; • dvig socialne vključenosti vseh prebivalcev;

	• trajnostno upravljanje s prostorom in viri v skrbi za sedanje in prihodnje prebivalce ter obiskovalce regije; • ohranitev vitalnosti oddaljenejših, demografsko ogroženih območij in s tem celotne regije; • krepitev celostnega in uravnoveženega razvoja mest in podeželja; • krepitev čezmejnega in mednarodnega sodelovanja in povezovanja; • izboljšanje prostorske kohezije. RRP obsega razvojne namere regije v programskem obdobju 2021-2027 oziroma 2030.
RRP Pomurske regije 2021–2027	Namen Regionalnega razvojnega programa pomurske regije za obdobje 2021 - 2027 je skladen razvoj pomurske regije. Ciljne skupine so tako regionalni razvojni deležniki, lokalne skupnosti, prebivalci, državna in javna uprava. Vizija razvoja je: "Zdravo. Pomurje 2030." Razvojno specializacijo vidi regija v trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področjih, povezanih z zdravjem (okolje, prebivalstvo, družba, hrana ...).
Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp	Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp - pilotni primer izdelave celostne prometne strategije za problemsko regijo, ki se deli med dve statistični regiji, Goriško in Gorenjsko, in se osredotoča na cilje in ukrepe povezane s prometom in mobilnostjo, vključuje analizo prometnih izzivov in priložnosti, vizijo razvoja prometa v prihodnosti, strateške cilje ter prioritete stebre, ki določajo ključna področja ukrepanja. Izzivi: območje se uveljavlja kot ena vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji, demografska slika območja je neugodna, vse več je delovnih migrantov, stopnja motoriziranosti narašča, dostopnost do javnih storitev se slabša, - 9 strateških ciljev, ki izpostavljajo infrastrukturo, multimodalnost, dostopnost in povezanost, digitalizacijo promocijo in ozaveščanje ter načrtovanje in upravljanje. Strategija vsebuje akcijski načrt do leta 2028, v katerem so opredeljeni ukrepi z vidika potrebnih sredstev, terminskega načrta izvedbe in odgovornosti za izvajanje.
Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025	Vizija in strategija Mestne občine Ptuj 2015 - 2025, Trajnostna urbana strategija Je temeljni razvojni dokument občine s strateškimi usmeritvami, cilji, ukrepi in večjimi strateškimi projekti in programi, ki se bodo izvajali v prihodnjih letih. Cilji: - Gospodarski razvoj: Z ustrezno podporo potencialnim investitorjem in obstoječim podjetjem zagotavljati gospodarsko rast in s tem ustvarjati nova delovna mesta - Okolje: Zagotavljati čisto okolje in ohranjeno naravo s poudarkom na izboljšanju prometne dostopnosti in varnosti, energetske učinkovitosti ter ureditev področja ravnanja z odpadki. - Turizem, kultura, dediščina: Skrb za turistični razvoj mesta, za ohranjanje

	kulturne dediščine in sodobno kulturno ustvarjalnost, za oživljanje starega mestnega jedra, s poudarkom na dobri promociji - Družba: Zagotovitev kakovostnih vzgojno-izobraževalnih programov, primerne športno-rekreacijskih površine za vse starostne skupine, dostopne zdravstvene in socialne storitve ter bivalne pogoje zlasti za mlade, starejše in socialno ogrožene.
--	--

3.3 Rezultati testiranja za regionalne in lokalne politike

V nadaljevanju bodo povzeti rezultati testiranja funkcionalnosti digitalnega orodja na primerih presoje skladnosti regionalnih in lokalnih politik s SPRS, kar je bil tudi osnovni namen delavnice. Rezultati so povzeti po sledenju vprašanj digitalnega orodja združeno za regionalne politike in združeno za lokalni politiki.

Predstavljeni so torej rezultati za naslednje politike:

- RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027
- RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027
- RRP Goriške regije 2021–2027
- RRP Pomurske regije 2021–2027
- Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp
- Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

V spodnji preglednici so povzeti potencialni učinki na štiri tematska področja, ki so jih udeleženi navedli za vsako presojano politiko. Odgovarjali so na naslednje vprašanje:

2. Razmislite o (potencialnih) učinkih predloga politike/predpisa po naslednjih štirih področjih: družba, gospodarstvo, okolje in prostor ter upravljavsko področje in te učinke zapišite v alinejah v spodnje, zato pripravljene celice.

Preglednica 3: opisi potencialnih učinkov politik na štiri področja. Povzeti učinki so nalistani po vrsti po pripadajočih politikah.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično	
DRUŽBA	GOSPODARSTVO
RPP posebej naslavlja področje družbe v širšem smislu gradnje socialne, privlačne in solidarne regije. Za Primorsko notranjsko regijo je sicer značilno, da je manj razvita regija, geografsko med Osrednjeslovensko in Obalo, obema zelo razvitima. Socialne in družbene razmere v skoraj v celoti ruralni, gospodarsko slabše razviti regiji so specifične, se še spreminjajo z ukinjanjem izpostav državnih institucij in mreže	Učinek ukrepov RRP je pričakovan dvig regijskega BDPja, dvig deleža regijskega BDPja v nacionalnem BDP (ki je trenutno zelo nizek). Prav tako je predviden dvig neto dodane vrednosti na zaposlenega v regiji.

servisov. Namen RRP je dvig vrednosti kazalnika družbene blaginje na ravni celotne regije.	
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Ukrepi so usmerjeni v zagotavljanje visoke kakovosti bivanja in ohranjenosti naravnih virov ter prehod na nizkoogljično družbo ob hkratnem prilagajanju na podnebne spremembe. Preko varovanja naravnih virov, energetska učinkovitosti in spodbujana rabe obnovljivih virov energije, prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganj ter krepitev odpornosti na nesreče ter z izboljšanjem in ohranjanjem biotske raznovrstnosti in razvojem zelene infrastrukture v urbanem okolju bo ohranjeno naravno okolje in izboljšani parametri trajnostnega razvoja regije.	Prostorsko upravljanje je bilo do leta 2023 zgolj v domeni občin in države. S pričetkom postopka priprave RPP se občine združujejo pri pripravi vsebin, ki bodo planirane na regijski ravni in bodo skozi strateški pristop na regijski ravni dosegle cilje planiranja umeščanja v prostor in zagotavljanja trajnosti ob hkratnem zagotavljanju potreb družbe.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja

DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Nadgradnja obstoječih in razvoj osnovnih storitev na podeželju, ki bodo upoštevale demografske, socialne in druge spremembe, uvajanje koncepta pametnih vasi, socialno vključevanje ranljivih skupin (predvsem starejših, upokojenih in samskih žensk) na podeželju, še posebej na redko poseljenem podeželskem območju, spodbujanje vseživljenjskega učenja s ciljem prilagajanja na spremembe oz. ohranjanja samostojnosti posameznikov na podeželju in krepitev medgeneracijskega sodelovanja na podeželju.	Spodbujanje podjetništva na podeželju in s podjetništvom povezanih kompetenc prebivalcev, razvoj produktov in storitev z dodano vrednostjo ter povezovanje med sektorji na podeželju, povezovanje in sodelovanje lokalnih ponudnikov pod skupno tržno znamko za skupni nastop na trgu, spodbujanje diverzifikacije, razvoj dopolnilnih dejavnosti, ustanavljanje mikro podjetij ter ustvarjanje novih delovnih mest (za mlade) na podeželju, digitalizacija in uporaba sodobnih tehnologij za razvoj pametnih vasi, usposabljanje in izobraževanje za razvoj pametnih vasi, razvoj ustrezne infrastrukture za trajnostni razvoj podeželja.
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Usmerjanje v zeleno in lokalno s krepitvijo lokalne proizvodnje hrane, razvoj krožnega kmetovanja (biogospodarstvo), spodbujanje predelave živil, vzpostavitev skupnih predelovalnih objektov ter usposabljanje za predelavo, ohranjanje biotske raznolikosti kulturnih rastlin, spodbujanje vključevanja v sheme kakovosti, smotrno izkoriščanje naravnih virov s poudarkom na obnovljivih virih energije, spodbujanje investicij za prilagoditev kmetovanja in omilitve podnebnih sprememb, trajnostno kmetovanje za razvoj trajnostnega turizma na podeželju z ohranjanjem naravne in kulturne dediščine (razvoj novih programov, produktov in storitev s povezovanjem lokalnih ponudnikov območja) ohranjanje, varovanje in obnova kulturne in naravne dediščine podeželja in razvoj trajnostnih oblik mobilnosti na podeželju.	Vloga podeželja v razvojnih strategijah Slovenije je šibko opredeljena; opredeljuje ga predvsem odnos do kmetijstva in pridelave hrane. Slovensko podeželje zaznamujejo kmetijstvo, gozdarstvo, družinske kmetije in vaška naselja. Kmetije so ključni upravljalec s prostorom na podeželju in kmetijstvo ima izrazito večnamensko vlogo. Pridelava hrane je pomembna z vidika oskrbe prebivalstva, pa tudi s stališča nacionalne kulturne identitete, upravljanja z naravnimi viri in enakomernega prostorskega razvoja. Vendar je treba preseči zgolj enosektorsko gledanje na podeželje in razviti holistični pristop, ki bo ob ohranitvi in razvoju potencialov kmetijstva pripeljal na podeželje tudi nove gospodarske dejavnosti in trajnostne pristope pri razvoju podeželskih virov ter omogočil dostojno in kakovostno življenje njegovih prebivalcev. Jasna je torej potreba po krepitvi ukrepov za celostni razvoj podeželja.

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027	
DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Varna prometna infrastruktura, ozaveščanje o varnosti v cestnem prometu, izboljšana povezanost in dostopnost regije, zagotovljena primerna zdravstvena oskrba, investicije v vzgojno-izobraževalno in zdravstveno infrastrukturo, več zaposlitvenih možnosti za mlade brez izkušenj, starejše in trajno brezposelne, zagotovljena ponudba socialno-varstvenih programov, spodbujanje medgeneracijskih oblik solidarnosti, dolgotrajna in paliativna oskrba, kadrovske okrepljene institucije, ki delujejo na področju socioekonomske integracije marginaliziranih skupnosti	Dvig obsega inoviranja v raziskovalni in gospodarski sferi ter izboljšanje povezav med deležniki okrepljeno podporno okolje in aktivnosti z namenom dviga podjetniške kulture povečano znanje in kompetenc na področju digitalne preobrazbe in uporabi digitalnih tehnologij učinkovito strateško upravljanje s turističnimi destinacijami povečano zavedanje o ohranjanju in vlogi naravne in kulturne dediščine, trajnostno naravnano gospodarskega/turističnega razvoja
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Zagotavljanje kakovostne oskrbe s pitno vodo, zvišan delež priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje, dvig ozaveščenosti o nastalih odpadkih, povečati raven ponovne uporabe, ozaveščanje spodbujanja prehoda na OVE in uporabo v javni in zasebni infrastrukturi, spodbuda aktivnosti krožnega gospodarstva, ozaveščanje o podnebnih spremembah, okrepitev naravnih ekosistemov s ciljem boljšega prilagajanja podnebnim razmeram, izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti, vzpostavitev celovitega upravljanja na območjih, ki so opredeljena po Zakonu o ohranjanju narave, ozaveščanje o uporabi trajnostne mobilnosti	Boljše sodelovanje med deležniki in upravljalskimi ravni, načrti upravljanja, povezovanja med deležniki, občinami, pa tudi čezmejno saj mariskatera območja ne poznajo občinskih in državnih meja (primer Gorjancev in reke Kolpe) - za skupno poznavanje in določanje smernic, ter navsezadnje za skupno, enotno in celovito upravljanje prostora. Na področju prostorskega načrtovanja se prepletajo procesi in prostorske informacije med lokalno, regionalno in državno ravno. Razdrobljenost pristojnosti načrtovanja in upravljanja s prostorom, kot tudi vzpostavljanje ter vzdrževanje mreže GJI še vedno otežuje optimalno upravljanje in izrabo finančnih virov in kadrov, ki so za to na voljo v javnih institucijah. Pomen nevladnih organizacij in organizacij socialne ekonomije - uresničevanje ključnih strateških usmeritev razvoja, kot so vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba

RRP Goriške regije 2021–2027

DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Regionalni razvojni program bo, ob predpostavki izvajanja ukrepov, kazal učinke na družbo in kvaliteto bivanja posameznikov z naslednjimi pričakovanimi učinki: - razvojem oz. nadgradnjo storitev na področju družbenih dejavnosti ter zagotavljanjem njihove enake dostopnosti za vse prebivalce v regiji (s poudarkom na oddaljenejših in demografsko ogroženih območjih); - zagotavljanjem ustreznih stanovanjskih pogojev, ki bodo pritegnili mlade nazaj v regijo in tudi prebivalstvo od drugod; - izvajanjem ukrepov za mlade; - izvajanjem ukrepov za zmanjšanje neenakosti in večanje socialne vključenosti prebivalstva ter medgeneracijskim sodelovanjem; - izvajanjem programov za dvig splošnih in poklicnih kompetenc; - zagotavljanjem zaposlitvenih priložnosti ter ustvarjanje dohodka tako na podeželju (nova delovna mesta na podeželju - turizem, druge oblike dejavnosti ter v urbanih središčih s poudarkom na DM z visoko dodano vrednostjo); - zdravo in kakovostno bivalno okolje. - povečanje možnosti za trajnostne oblike dnevne mobilnosti	Regionalni razvojni program bo prispeval k: - večjimi vlaganji in krepitevijo v raziskave in razvoj za postopen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo; - krepitevijo regionalnega podjetniškoinovacijskega ekosistema s poudarkom na zagonu, razvoju in rasti visokotehnoloških podjetij; - krepitevijo konkurenčnosti poslovnega okolja za vzdržno gospodarsko rast in povečanje globalne konkurenčnosti z zmanjšanjem administrativnih obremenitev - gospodarstva in spodbujanjem gospodarskega sodelovanja; - povezovanjem deležnikov za celovit pristop k oblikovanju inovativnih turističnih produktov v regiji; - hitrejšo digitalno preobrazbo z uvajanjem novih poslovnih modelov.
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Izvedba ukrepov regionalnega razvojnega programa bo imela učinke na: - spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov; - krepitevijo prilagajanja podnebnim spremembam in varstvom pred naravnimi nesrečami; - ohranjanjem biotske raznovrstnosti; - prilagajanjem vrst in sort kmetijskih rastlin; - krepitevijo samooskrbe in lokalne/regijske oskrbe; - podporo uporabi sodobnih tehnoloških rešitev za prilagajanje podnebno spremenjenim razmeram.	Izvedba načrtovanih ukrepov RRP-ja bo imela učinek na povezan in usklajen prostorski razvoj regije, saj izvedbeni del RRP predvideva vzpostavitev regionalnega prostorskega planiranja in priprava in sprejem regionalnega prostorskega plana. Proces priprave RPP bo povečal sodelovanje in usklajevanje deležnikov in samih občin, opredelitev razvojnih izzivov ter njihovo usklajevanje znotraj regije in z pristojnimi resorji ter prispeval k usklajenemu prostorskemu razvoju ter okrepitvi vloge regije in regionalnega središča v čezmejnem in mednarodnem prostoru. Regija ima v mednarodnem prostoru ugoden geostrateški položaj, saj njen večji del leži ob meji z Italijo, tudi regionalno središče (Nova Gorica). Sodelovanje s sosednjo državo in vključevanje v mednarodno sodelovanje nasploh je velikega pomena tako za območje regije kot za institucije, ki se vključujejo v to sodelovanje.

RRP Pomurske regije 2021–2027	
DRUŽBA	GOSPODARSTVO
- razvoj zdravega življenjskega okolja - ohranjanje odličnih pogojev bivanja - povečanje privlačnosti regije za turistični obisk - spodbujanje priseljevanja mladih (družin, izobražencev) - grajenje medgeneracijskega sožitja - krepitev izobraževalnega in kreativnega zagona mladih	- učinkovita raba energije in virov - razvoj aktivnih omrežij za distribucijo električne energije - oblikovanje zdrave podjetniške kulture - razvoj podpornega okolja za zagonska podjetja in obstoječa podjetja z inovacijskim potencialom - razvoj krožnih modelov ekonomije - ohranjanje kmetijstva in razvojni potencial podeželja (razvoj visokotehnološkega kmetovanja, z zdravjem povezane storitve ipd.)
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
- ohranjanje virov regije - razvoj zdravega življenjskega okolja - vzpostavljanje široke okoljsko ozaveščene skupnosti - spodbujanje investicij v visokotehnološke in alternativne rešitve pri zagotavljanju zdravega okolja (zlasti komunalne in druge javne infrastrukture) - vlaganje v ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe	- strokovno in dolgoročno načrtovanje posegov v prostor in umeščanje v prostor - uvajanje ukrepov trajnostne mobilnosti - načrtovanje strategij za trajnostni razvoj urbanih območij - priprava skupnih regionalnih prostorskih aktov
Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp	
DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Izboljšanje prometne dostopnosti podeželja, večja dostopnost do javnih storitev, ohranjanje števila prebivalcev v regiji, tudi mladih, več priložnosti za zaposlitev, povečano zdravje in aktivnost ljudi, večja prometna varnost udeležencev prometa, dvig ozaveščenosti in odgovornosti družbe do varstva okolja, spremembe potovalnih navad	Večja prepoznavnost regije in povezanost z ostalimi regijami in čezmejno, nadgradnja obstoječih in razvoj novih turističnih produktov, razvoj turizma v povezavi z daljinskimi pohodniškimi in kolesarskimi potmi, okrepljeno lokalno in regionalno gospodarstvo
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Zmanjšanje stopnje motorizacije prometa, manj izpustov, zmanjšanje hrupa in emisij toplogrednih plinov, urejena prometna infrastruktura, dvig ozaveščenosti in odgovornosti družbe do varstva okolja, manj prometnih zastojev, večja privlačnost okolja	Medsektorsko sodelovanje in usklajenost (časovna in postopkovna) med načrtovanjem prostora in prometnih tokov, trajnostna mobilnost postane osnovno načelo prometnega načrtovanja, integriranost prometnih sistemov

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Dvig ozaveščenosti v zvezi z ohranjanjem kulturne dediščine - prenova degradiranih predelov starega mestnega jedra, izboljšanje pogojev za bivanje - izboljšanje izobrazbene strukture, - novi izobraževalni programi - izboljšana dostopnost do rekreacijskih površin - izboljšanje univerzalne dostopnosti - vključenost vseh skupin - izboljšanje kakovosti bivanja	Nova delovna mesta, zaposlitev mladih, izobraževanje, krepitev inovacij, povečanje možnosti za razvoj, - povečanje dostopnosti regije - dvig izobrazbene strukture z vidika kadrov - izboljšanje zdravja prebivalcev KMETIJSTVO: Lokalna pridelava hrane, krepitev podeželja s prestrukturiranjem kmetijstva z energetske izrabo odpadkov vpliv na zdravje s trajnostno mobilnostjo (spodbujanje peš in kolesarskega prometa)
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Potencialna možnost povečanja obremenjevanja okolja zaradi razvoja gospodarstva, nove površine, zemljišča - Z okolju prijaznejšo obliko kmetijstva bi prišlo do izboljšanja stanja okolja - s trajnostno mobilnostjo - izboljšanje - z izobraževanjem do večje stopnje ozaveščenosti - dvig ozaveščenosti izboljšanje zdravja (kakovost vode, zraka) zmanjšanje energetske revščine	Izboljšanje z vidika usmerjanja razvoja poselitve (zmanjšanje širjenja razpršene poselitve), povezovanje ponudnikov (sklenitev prehranske verige, turizem, na primer)

V nadaljevanju so zbrani rezultati odgovorov na vprašanje 3, kjer so udeleženi razmislili o pojavu učinkov politike na prioritete SPRS 2050. V preglednici spodaj so zbrani odgovori glede na politiko, v nadaljevanju pa so navedene tudi obrazložitve podanih odgovorov, prav tako zbrane glede na presojano politiko.

3. Sedaj razmislite o tem, kakšen bo učinek politike/predpisa na cilje SPRS?. Izberete lahko naslednje možne odgovore: da – učinek je/bo, ne – učinka ni/ne bo, mogoče – učinek mogoče je/bo mogoče ni/ne bo, ne morem oceniti – to možnost lahko izberete, če nimate dovolj informacij, da bi učinek ocenili. Vašo izbiro, prosimo, tudi obrazložite v zato pripravljenem polju.

Če bi podali skupno oceno, lahko glede na preglednico 4 ugotovimo, da bo vseh sedem politik učinkovalo na prioriteto 1 in 2, najmanjši učinek bo imela Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj (za 4 od 14 prioritete je bilo podano, da učinka ne bo, za 2 je bila izbrana ocena mogoče). Najnižji učinek je bil ocenjen v primeru RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027, učinek naj bi bil na šest od 14 prioritete, za 2 ocenjevalka ni mogla oceniti, pri 6 pa je ocenila učinek kot mogoč.

Preglednica 4: Učinki politik na prioritete SPRS.

Prioritete SPRS	RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027 Prioriteta: zeleno in nizkoogljično	RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027 Prioriteta: razvoj podeželja	RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027	RRP Goriške regije 2021–2027	RRP Pomurske regije 2021–2027	Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp	Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025
P1	Da	Da	Da	DA	Da	Da	Da
P2	Da	Da	Da	DA	Da	Da	Da
P3	Da	Ne	Da	DA	Da	Da	Da
P4	Ne	Ne	Da	Da	Mogoče	Da	Da
P5	Da	Ne	Mogoče	Mogoče	Da	Da	Da
P6	Da	Da	Da	Mogoče	Da	Da	Da
P7	Ne	Da	Ne morem oceniti	Mogoče	Mogoče	Da	Da
P8	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Ne
P9	Da	Da	Ne morem oceniti	Da	Da	Ne morem oceniti	Mogoče
P10	Ne	Da	Mogoče	Da	Ne morem oceniti	Da	Ne
P11	Ne	Da	Mogoče	Da	Da	Da	Ne
P12	Da	Da	Mogoče	Da	Da	Da	Mogoče
P13	Da	Da	Mogoče	Da	Mogoče	Da	Ne
P14	Da	Da	Mogoče	Da	Mogoče	Da	Da

Prioritete SPRS:

P1: Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij.

P2: Povečati varčnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov.

P3: Prenoviti razvrednotena urbana in krajinska območja.

P4: Okrepiti razvojno vlogo mest, vstopne točke in funkcionalno povezati mesta znotraj širših urbanih območij.

P5: Izboljšati privlačnost mest za specifične dejavnosti.

P6: Povečati privlačnost in kakovost bivanja v slovenskih mestih.

P7: Spodbuditi celovito prenovo vseh naselij v državi.

P8: Izboljšati odpornosti naselij na podnebne spremembe.

P9: Uvrstiti kriterij prostorske identitete v vse javne politike in na vse ravni upravljanja s prostorom.

P10: Vzpostaviti in začeti izvajati integralne instrumente za krepitev prostorske identitete.

P11: Ozvestiti deležnike in povečati njihovo vključenost v krepitev prostorske identitete.

P12: Izboljšati odpornosti prostora.

P13: Okrepiti zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor.

P14: Okrepiti strokovno usposobljenost in ozvestiti deležnike o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora.

Obrazložitev podanih ocen po izbranih politikah:

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027

Dostopnost je eden od osrednjih družbenih in mobilnostnih problemov, ki jih RRP naslavlja z ukrepi. RRP omenja nujnost upoštevanja regijskega prostorskega razvoja. Degradirana območja so opredeljena kot prednostna pri planiranju in umeščanju. RRP naslavlja izboljšanje pogojev za izvajanje gospodarskih dejavnosti, kar je bilo v zadnjih desetletjih pomanjkljivo naslovljeno oziroma se ni izvajalo. Podnebne spremembe so del več poglavij in več področij, saj se dotikajo različnih vidikov odpornosti. Prostorska identiteta je naslovljena v smislu ohranjanja regijske identitete, prednosti življenja na tem območju ob hkratnem dvigu razvojnih možnosti. Ukrepi so namenjeni tudi izboljšanju odpornosti prostora v smislu povečevanja kapacitete prilagajanja na spremembe. Predvideno je delo predvsem s občinskimi upravami in deležniki s posameznih področij, predvsem v smislu diskusije in javne razprave na temo RPP.

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

Zagotavlja se ustrezna opremljenost, ki vodi k dostopnosti in razvoju funkcionalnih območij. Prednost je namenjena revitalizaciji razvrednotenih/degradiranih območij in zagotovitvi kakovostnih pogojev in izboljšanjem dostopa do storitev. V sklopu izboljšanja odpornosti naselij na podnebne spremembe je v ospredju prilagajanje podnebnim spremembam - gradnja zelene, infrastrukture, dejavnosti za povečanje odpornosti gozdnih in vodnih, ekosistemov, ter zagotavljanje poplavne varnosti. Integralne instrumente za krepitev prostorske identitete, vključevanje deležnikov ter krepitev strokovne usposobljenosti in ozaveščenosti deležnikov o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora bodo v regiji naslovlili z izdelavo regionalnega prostorskega plana.

RRP Goriške regije 2021–2027

RRP opredeljuje omrežje naselij in ustrezen rang le-teh, ki je glede na geografsko izjemno raznolikost specifična v Slovenskem prostoru in še posebej naslavlja regionalno središče Novo Gorico, ki se povezuje v čezmejni oziroma mednarodni in tvori skupaj z mestom Gorica/Gorizia (IT) in Šempetrom povezano urbano območje. Prednostno področje Povezana regija se osredotoča na ustrezno vzpostavitev tako IT, kot prometne infrastrukture in izboljšanje storitev za krepitev trajnostnih oblik mobilnosti. Priprava RPP bo prispevala k povečanju učinkovitosti in rabe prostora ter naravnih virov. RRP predvideva ukrepe, ki bodo pozitivno prispevali k prenovi degradiranih in premalo izkoriščenih urbanih območij ter pripravo regionalne krajinske zasnove, ki bo prispevala k ohranjanju in prenovi krajinsko bogatih območij in ohranjanju identitete krajine. Ukrepi predvidevajo predvsem okrepitev regionalnega središča Nove gorice ter subregionalnih središč preko vzpostavitve oziroma ohranjanja ranga naselja, ki ga je osnutek SPRS npr. neprimerno nižal (npr. vloga Nove Gorice v mednarodnem prostoru, vloga Ajdovščine). Predvidevamo, da predlog SPRS ustrezno naslavlja pomembna naselja v mreži naselij.

Sam RRP delno prispeva k privlačnosti mest - se pa temeljito osredotoča na mesto nova Gorica, kot prestolnico EPK 2025. Ostala naselja s statusom mestnega naselja se predvsem obravnavajo z vidika urejanja trgov, kot odprtih javnih površin ter zagotavljanju stanovanjske gradnje (mladi in neprofitna stanovanja). Manj poudarka oziroma nizko je obravnavano področje odpadkov, krožnega gospodarstva, celovite prenove osredotoča se na izvajanja ukrepov z vidika zazelenitve in povečanja odpornosti na podnebne spremembe. RRP se osredotoča na prenovo določenih

naselij (posamezna območja), predvsem v kontekstu EPK - obmejno območje - pas, ki bo osrednje prizorišče. RRP navaja nujno povezovanje izvajanja posameznih ukrepov npr. ob prenovi komunalne infrastrukture se usklajeno prenovi javni odprt prostor. Ukrepi za zazelenitev naselij ter uvajanje urejanja zelene infrastrukture ter na naravi temelječih rešitev naslavlja odpornost naselij na podnebne spremembe. Prostorsko identiteto naslavlja predvsem z načrtovano aktivnostjo RRP-ja in sicer zagonom prostorskega planiranja in pripravo RRP. Odpornost prostora naslavlja z upravljanjem varovanih območij; zagotavljanjem kakovosti okoljske infrastrukture in učinkovitim upravljanjem zelene infrastrukture; varstvom narave in ohranjanjem biotske raznovrstnosti, koriščenjem potencialov varovanih območij narave; ter z uveljavitvijo CTN na območju TNP (skupaj z Gorenjsko regijo). Zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor ter krepitev strokovne usposobljenosti bi naslovili z uvedbo prostorskega planiranja in pripravo RRP.

RRP Pomurske regije 2021–2027

Spodbujanje razvoja storitev na podeželju naslavlja zagotavljanje opremljenosti in dostopnosti storitev. Razvrednotena urbana in krajinska območja naslavlja racionalna raba obstoječih virov, tudi prostora. Krepitev razvojne vloge mest je v RRP poudarjena z razvojem trajnostne mobilnosti. Privlačnost Pomurja je opredeljena z vidika specializacije regije in povečanja privlačnosti za priseljevanje in obisk. Poudarek je na povečevanju kakovosti bivanja za zdravo življenjsko okolje, spodbuja se racionalna raba obstoječih virov, tudi prostora. Odpornost na podnebne spremembe je navedena v samih ciljih RRP. Ohranjanje prostorske identitete kot del zdravega odnosa do okolja, kot tudi regijsko strateško načrtovanje rabe prostora. Ozaveščanje deležnikov bi bilo zajeto v vzpostavljanje široke okoljsko ozaveščene skupnosti, kot tudi strokovna usposobljenost deležnikov.

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp

Dostopnost - Zagotavljanje in večanje prometne dostopnosti do gorskih, obmejnih in zavarovanih območij -> pozitiven vpliv na razvoj. Varčna in učinkovita raba virov z zmanjševanjem osebne motorne prometa, krepitev JPP, umirjanje prometa. Uvedba con umirjanja prometa v mestnih središčih in v območjih narave, nadgradnja in urejanje infrastrukture kot prenova razvrednotenih območij. Krepitev prometnih vozlišč kot multimodalnih točk. Usklajen in urejen trajnostni prometni sistem, izboljšane možnosti za razvoj dejavnosti za privlačnost mest. Nadgradnja infrastrukture in storitev -> večja urejenost in privlačnost za bivanje, spodbuda celovite prenove naselij. Zmanjševanje motoriziranega prometa -> zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in izboljšanje odpornosti naselij na podnebne spremembe.

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

Z vidika razvoja gospodarstva, z vidika trajnostne mobilnosti je posredno zagotovljena opremljenost in dostopnost storitev. Preprečevanje širjenja razpršene poselitve, ukrepi v povezavi s pitno vodo, varovanimi območji narave v smislu varčnosti in učinkovitosti rabe prostora. Prenova razvrednotenega starega mestnega jedra Ptuja. Vpliv na razvojno vlogo Ptuja, ne pa na funkcionalno povezovanje mesta znotraj širših urbanih območij. Izboljšanje privlačnosti mest za turizem, bivanje. Prostorska identiteta konkretno ni obravnavana, razen z vidika ohranjanja kulturne dediščine. Za vzpostavitev integralnih instrumentov za krepitev identitete ter ozaveščenosti deležnikov ni konkretnih ukrepov in ciljev. Izboljšanje odpornosti prostora je naslovljeno na posameznih področjih, na primer lokalna pridelava hrane, energetska samooskrba.

Naslednje vprašanje je poizvedovalo po skladnosti ciljev presoje politike s prioritetaми SPRS. Udeleženci so v zato namenjeno preglednico navedli cilje politike, ki jo presojajo, ter ovrednotili, ali so cilji politike s prioritetaми SPRS skladni, neskladni ali celo nimajo odnosa s posamezno prioriteto.

3.b Preverite, koliko in kateri cilji politike/predpisa so skladni s prioritetami SPRS. Da boste to lahko opravili, najprej v prvi levi stolpec vpišite cilje predlagane politike/predpisa:

- za cilj izbrane politike/predpisa, ki **JE** skladen s prioriteto SPRS označite s kljukico: ✓
- za cilj izbrane politike/predpisa, ki **NI** skladen s prioriteto SPRS označite s križcem: ✗
- v kolikor med ciljem in prioriteto SPRS ni nobenega odnosa, celico pustite prazno.

Preglednica 5: Skladnost ciljev politik s prioritetami SPRS, zbrani po presojanih politikah

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično														
Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
Zagotoviti visoko kvaliteto površinskih in podzemnih voda	✓	✓	✓		✓	✓		✓						
Povečati rabo obnovljivih virov energije	✓	✓	✓		✓	✓		✓						
Izboljšati naravno okolje v dobrem stanju		✓							✓					
Okrepiti pomen ekonomske in socialne funkcije gozdov		✓				✓			✓					
Zagotoviti ohranjanje naravnih danosti v regiji, povečati delež zelene infrastrukture		✓	✓					✓						
Krepiti zavedanje o podnebnih spremembah in prilagajanja podnebnim spremembam		✓				✓	✓							
Povečati delež krožnega gospodarstva v regiji	✓	✓			✓									
Povečati delež trajnostne mobilnosti	✓	✓		✓				✓						
RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja														
Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
Spodbuditi trajnostni razvoj podeželja na temelju endogenih lokalnih potencialov	✓	✗						✓	✓	✓	✓	✓		✓
Krepiti lokalno oskrbo	✓	✗						✓	✓	✓	✓	✓		
Razviti podeželje v privlačen in živahen prostor bivanja	✓	✗					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027														
Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
Gospodarska, pametna in trajnostna regija JV SLO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓
Zelena in nizkoogljična JV Slovenija	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Mobilna in bolj povezana JV Slovenija	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

Socialna, solidarna in privlačna regija JV SLO	✓				✓	✓					✓				
Regija JV Slovenija, ki je bliže državljanom s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mestnih in podeželskih območij ter lokalnih pobud	✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
RRP Goriške regije 2021–2027															
Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	
Trajnostni gospodarski razvoj v smeri zelenega prehoda ob upoštevanju regionalnih potencialov in izkoriščanju priložnosti v mednarodnem prostoru	✓	✓		✓	✓	✓									
Večjo usmerjenost gospodarstva v trajnostna delovna mesta, ki bodo prinašala višjo dodano vrednost, zanimiva za izobražene mlade					✓	✓									
Izboljšano dostopnost regije in njeno notranjo trajnostno povezanost ter odprtost navzven v mednarodni prostor s prometno in IKT-tehnologijo	✓	✓		✓		✓									
Dvig kakovosti življenja s pestrejšo ponudbo storitev, ustrezno dostopno vsem prebivalcem in tudi obiskovalcem	✓			✓		✓		✓							
Trajnostno upravljanje s prostorom in viri v skrbi za sedanje in prihodnje prebivalce ter obiskovalce regije		✓													
Krepitev celostnega in uravnoteženega razvoja mest in podeželja	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
RRP Pomurske regije 2021–2027															
Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	
Razvoj zdravega življenjskega okolja		✓			✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓
Ohranjanje odličnih pogojev bivanja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
Grajenje medgeneracijskega sožitja					✓	✓									
Krepitev izobraževalnega in kreativnega zagona mladih	✓			✓	✓	✓	✓								
Učinkovita raba energije in virov		✓					✓	✓				✓			
Razvoj aktivnih omrežij za distribucijo električne energije	✓					✓						✓			
Oblikovanje zdrave podjetniške kulture				✓	✓	✓									
Razvoj podpornega okolja za zagonska podjetja in obstoječa podjetja z inovacijskim potencialom	✓			✓	✓	✓									
Razvoj krožnih modelov ekonomije		✓	✓		✓	✓		✓							

Ohranjanje kmetijstva in razvojni potencial podeželja (razvoj visokotehnološkega kmetovanja, z zdravjem povezane storitve ipd.)	✓	✓					✓	✓				✓	✓	
Vzpostavljane široke okoljske ozaveščene skupnosti		✓	✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
Spodbujanje investicij v visokotehnološke in alternativne rešitve pri zagotavljanju zdravega okolja (zlasti komunalne in druge javne infrastrukture)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓	
Vlaganje v ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe							✓	✓				✓	✓	
Strokovno in dolgoročno načrtovanje posegov v prostor in umeščanje v prostor		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Uvajanje ukrepov trajnostne mobilnosti	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓						
Načrtovanje strategij za trajnostni razvoj urbanih območij	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Priprava skupnih regionalnih prostorskih aktov		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓

Prioritete SPRS:

P1: Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij.

P2: Povečati varčnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov.

P3: Prenoviti razvrednotena urbana in krajinska območja.

P4: Okrepiti razvojno vlogo mest, vstopne točke in funkcionalno povezati mesta znotraj širših urbanih območij.

P5: Izboljšati privlačnost mest za specifične dejavnosti.

P6: Povečati privlačnost in kakovost bivanja v slovenskih mestih.

P7: Spodbuditi celovito prenovo vseh naselij v državi.

P8: Izboljšati odpornosti naselij na podnebne spremembe.

P9: Uvrstiti kriterij prostorske identitete v vse javne politike in na vse ravni upravljanja s prostorom.

P10: Vzpostaviti in začeti izvajati integralne instrumente za krepitev prostorske identitete.

P11: Ozvestiti deležnike in povečati njihovo vključenost v krepitev prostorske identitete.

P12: Izboljšati odpornosti prostora.

P13: Okrepiti zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor.

P14: Okrepiti strokovno usposobljenost in ozvestiti deležnike o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora.

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp

Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
Izboljšana kakovost življenja v privlačni, zeleni in povezani skupnosti	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Znižane lokalne emisije onesnaževal in toplogrednih plinov iz prometa		✓					✓	✓				✓		✓
Bolj zdravi in bolj aktivni prebivalci							✓							
Vsem dostopen prometni sistem	✓			✓	✓		✓		✓					

Okrepljeno lokalno in regionalno gospodarstvo	✓			✓	✓	✓	✓			✓				✓
Večja varnost udeležencev cestnega prometa				✓										
Izboljšana dostopnost osnovnih storitev in dejavnosti	✓	✓		✓	✓	✓	✓							
Prenos določenih pristojnosti pri načrtovanju in upravljanju mobilnosti na regionalni ravni		✓		✓	✓				✓				✓	✓
Turizem je pomemben element načrtovanja trajnostne mobilnosti	✓		✓			✓	✓							

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
Spodbuditi nastajanje novih podjetij	✓	✗	✓	✓	✓	✓								
Privabiti domače in tuje investitorje	✓	✗	✓	✓	✓	✓								
Učinkovitejše tržno organiziranje kmetijstva, krepitev agroživilskih verig ter večja prepoznavnost in kakovost lokalno pridelanih proizvodov	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
Ohraniti in izboljšati kakovost virov pitne vode ter zmanjšanje vodnih izgub		✓	✓			✓		✓			✓	✓		✓
Povečati rabo lokalnih obnovljivih in alternativnih virov energije	✓	✓			✗	✗								
TRAJNOSTNA MOBILNOST	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓				✓		
Trajno ohranjati biotsko raznovrstnost in naravne vrednote	✓	✓	✓			✓		✓						

Prioritete SPRS:

P1: Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij.

P2: Povečati varčnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov.

P3: Prenoviti razvrednotena urbana in krajinska območja.

P4: Okrepiti razvojno vlogo mest, vstopne točke in funkcionalno povezati mesta znotraj širših urbanih območij.

P5: Izboljšati privlačnost mest za specifične dejavnosti.

P6: Povečati privlačnost in kakovost bivanja v slovenskih mestih.

P7: Spodbuditi celovito prenovo vseh naselij v državi.

P8: Izboljšati odpornosti naselij na podnebne spremembe.

P9: Uvrstiti kriterij prostorske identitete v vse javne politike in na vse ravni upravljanja s prostorom.

P10: Vzpostaviti in začeti izvajati integralne instrumente za krepitev prostorske identitete.

P11: Ozavešiti deležnike in povečati njihovo vključenost v krepitev prostorske identitete.

P12: Izboljšati odpornosti prostora.

P13: Okrepiti zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor.

P14: Okrepiti strokovno usposobljenost in ozavešiti deležnike o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora.

Neskladne cilje, prosimo, pojasnite v enem odstavku.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja
Visok delež varovanih območij v Primorsko-notranjski regiji

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

Predvidene so večje širitve naselja za potrebe gospodarskih con. Predvidena je sežigalnica odpadkov, kar je v neskladju s ciljem glede privlačnosti z ozirom na predviden razvoj turizma

Udeleženi so za vsako politiko navedli tudi število ukrepov, in sicer:

4.a Koliko ukrepov ima vaša politika?

- RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično – **4 ukrepe**
- RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja - **16 ukrepov**
- RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027 – **28 ukrepov**
- RRP Goriške regije 2021–2027 – **25 ukrepov**
- RRP Pomurske regije 2021–2027 - **14 ukrepov**
- Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp - **39 ukrepov v 5 stebrih**
- Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025 – **114 ukrepov**

Natančneje je bilo potrebno opisati in opredeliti potencialne učinke na prostor v smislu navedbe ukrepov, ki bi učinkovali na prostor. Spodaj so po navedenem vprašanju povzeti odgovori za vsako od presojanih politik.

4.b Koliko in kateri od ukrepov bodo imeli potencialni učinek na prostor, torej imajo prostorsko dimenzijo ali bodo vplivali na katerega od elementov prostora. Kot PROSTORSKI UČINEK razumemo naslednji učinek: vsak učinek na rabo prostora, upravljanje z njim ali širše na gospodarstvo, družbo in okolje v izbrani prostorski enoti, ki je posledica izvajanja izbrane politike ali zakonodaje, sprejete na EU, državni ali drugi ravni.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično

Varovanje naravnih virov se predvsem pa nanaša na ravnanje z zalogami pitne vode, ravnanjem z odpadno vodo in ravnanje ter ozaveščenost o količinah odpadkov. Energetska učinkovitost in spodbujane rabe obnovljivih virov energije neposredno vpliva na uvajanje in količino OVE v energetske oskrbi regije. Prilagajanje podnebnim spremembam in preprečevanje tveganj ter krepitev odpornosti na nesreče. Namen ukrepa je povečati razumevanje podnebnih sprememb in krepiti odpornost regije nanje. Izboljšanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti in razvoj zelene infrastrukture v urbanem okolju. Ukrepi se nanašajo na izboljšanje stanja v kulturni krajini, ki je pomemben element regionalne biotske raznovrstnosti, saj je ohranjena kulturna krajina bistvena za preživetje določenih vrst. Zelena infrastruktura je pomembna v dvigu kvalitete življenja prebivalcev, ozaveščenosti o pomenu naravnega okolja in skrbi zanj.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja

Prenos znanja in dejavnosti informiranja Službe za svetovanje, službe za pomoč pri upravljanju kmetij in službe za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila Razvoj kmetij in podjetij Osnovne storitve in obnova vasi na podeželskih območjih Naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšanje sposobnosti gozdov za preživetje Ustanovitve skupin in organizacij proizvajalcev Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila Ekološko kmetovanje Plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami Dobrobit živali

Sodelovanje Podpora za lokalni razvoj v okviru pobude LEADER (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) Izjemna začasna podpora kmetom ter MSP, ki jih je kriza zaradi covid-19 še posebej prizadela

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

Razvoj cestne, železniške in letalske infrastrukture, razvoj rečnega prometa in razvoj širokopasovnih povezav. obnova in označitev tematskih poti in spremljajoče infrastrukture, ohranjanje in razvoj obstoječih notranjih možnosti podeželja, ukrepi za zmanjšanje zaraščanja kmetijskih zemljišč, ravnanje z odpadki, urejeno kanalizacijsko območje, spodbujanje trajnostne mobilnosti, renaturacija in revitalizacija vodnih virov, vodotokov, mokrišč in ostalih vodnih habitatov, podpora uvajanju kmetijskih praks, ki manj ogrožajo vodne vire, revitalizacija vodnih virov, izgradnja in obnova infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod, podpora pri vzpostavljanju MČN, izgradnja infrastrukture za učinkovito odvajanje meteorne vode, sanacija divjih odlagališč odpadkov, vzpostavitev centrov ponovne uporabe, izgradnja ustreznega prenosnega in distribucijskega elektro omrežja, gradnja zelene infrastrukture, ki bo pomagala omiliti posledice podnebnih sprememb, revitalizacije površin in razvrednotenih območij

RRP Goriške regije 2021–2027

Učinke na prostor imajo naslednji ukrepi: 5.1.5 Ukrep Večja dostopnost storitev splošnega pomena 5.1.6 Ukrep Razpoložljiva, dostopna in primerna stanovanja 5.1.7 Ukrep Ohranjanje vitalnosti obmejnih problemskih območij 5.2.3 Ukrep Razvoj, promocija in trajnostne oblike turizma 5.3.1 Ukrep Bolj trajnostno upravljanje naravnih virov in zagotavljanje javnih dobrin 5.3.2 Ukrep Sistematično, načrtno prilagajanje podnebnim spremembam in nadgradnja upravljanja varstva pred naravnimi nesrečami 5.3.3 Ukrep Ustreznejše upravljanje varovanih območij ter doseganje višje stopnje varovanja okolja in biotske raznovrstnosti 5.3.4 Ukrep Izgradnja in rekonstrukcija infrastrukture za proizvodnjo obnovljivih virov energije 5.4.1 Ukrep Povečanje obsega, kakovosti in dostopnosti do storitev JPP 5.4.2 Ukrep Izboljšanje cestne, železniške ter komunikacijske infrastrukture 5.4.3 Ukrep Uvajanje novih storitev, povezanega načrtovanja in upravljanja prometa ter krepitve trajnostne mobilnosti 5.5.2 Ukrep Uvedba regionalnega prostorskega planiranja

RRP Pomurske regije 2021–2027

Gospodarstvo: - razvoj, upravljanje in trženje poslovne infrastrukture - podporno okolje za spodbujanje podjetništva, RRI in razvoja kadrov - investicije in podporni programi za digitalizacijo poslovnih in proizvodnih procesov ter javnih storitev

Infrastruktura: - alternativne rešitve ravnanja in upravljanja z odpadnimi vodami na podeželju - celovito ravnanje z vodami - razvoj in zagotavljanje mobilnosti - vzpostavljanje pametnih omrežij OVE in URE: - spodbude za rabo OVE

Demografija: - zdrava in aktivna starost - izboljššan dostop do storitev

Turizem: - povezovanje ponudnikov in lokalne verige vrednosti - razvoj destinacij in turistični produkti

Bivanje in kultura: - oživljanje mestnih in vaških središč, kulturna infrastruktura in KKI sektor - ohranjanje in prezentacija kulturne dediščine

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp

Ureditev in vzdrževanje pešpoti za dnevno mobilnost med naselji in v naseljih (večji generatorji prometa), zagotoviti poveztljivost zaposlitvenih središč in bližnjih naselij s kolesarskimi povezavami, dograditev daljinskih kolesarskih povezav, vzpostavitev nove železniške proge Bled Jezero-Lesce, vzpostavitev in posodobitev avtobusnih postajališč, uvedba con umirjanja prometa Izdelava mobilnostnih načrtov za zgoščitvena območja in večje generatorje prometa

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

44 ukrepov.

Za namen nadaljnje podrobnejše presoje so udeleženi v sklopu vprašanja 5 označili področja in podpodročja, za katere se bi izvedla podrobnejša presoja. Vprašanje in prikaz področij je naveden v nadaljevanju. Odgovori so zbrani v spodnji preglednici 6 in urejeni po presojanih politikah.

5. Ali menite, da bo imela politika/predpis učinek na naslednja tematska področja - kriterije? Prosimo, da področja, na katere predlagan dokument lahko učinkuje, označite z X. Za področja, ki ste jih izbrali, se opravi podrobnejša presoja.

*Subsidiarnost = dodeliti določeno stopnjo neodvisnosti nižjim administrativnim ravnam v odnosu do višjih, zlasti lokalnim organom v odnosu do centralnih oblasti. Gre torej za delitev pristojnosti med organe na različnih ravneh, kar je institucionalna podlaga za decentralizirano upravljanje države.

** Prostorska organizacija = členitev prostora na omrežje naselij z njihovimi gravitacijskimi zaledji ter njihova opremljenost s funkcijami.

Preglednica 6: Izbrana področja in podpodročja, za katere se naj izvede podrobnejša presoja

	RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljivo	RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja	RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027	RRP Goriške regije 2021–2027	RRP Pomurske regije 2021–2027	Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp	Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025
Okolje							
Tla	X	X	X		X		X
Biodiverzitet in krajina	X	X	X	X	X	X	X
Vodni viri	X	X	X	X	X		X
Zrak in podnebje	X	X	X		X	X	X
Grajeno okolje	X	X	X	X	X	X	X
Energetski viri	X		X		X		X
Gospodarstvo							
Gospodarski razvoj	X	X	X	X	X	X	X
Kmetijstvo	X	X	X		X		X
Industrija			X		X		X
Storitve		X	X	X	X	X	X
Turizem		X	X	X	X	X	X
Majhna podjetja		X	X		X		X
Infrastruktura			X	X	X	X	X
Promet			X	X	X	X	X
Družba							
Demografija	X	X	X	X	X	X	X
Zdravje	X	X	X		X	X	X
Družbene neenakosti in družbeno varstvo		X	X	X	X		X
Izobrazba		X	X		X		X

Kulturna dediščina		X	X	X	X		X
Upravljanje s prostorom							
Učinkovitost	X	X		X	X	X	X
Subsidiarnost					X		X
Prostorska organizacija	X	x		X	X		X

Komentar k neizbranim področjem:

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično

"Razvoj zelene in nizkoogljične Primorsko-notranjske regije" je del RRP, ki je presojan. Vsebina se torej nanaša samo na določene specifične vsebine, ki ne zajemajo vseh področij presoje.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja

Energetski viri, Industrija, infrastruktura, promet niso vključeni v izbrani del politike.

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

Upravljanje s prostorom RRP ne obravnava tako podrobno kot ostala področja.

RRP Goriške regije 2021–2027

Regionalni razvoj celovito obravnava in načrtuje razvoj regije na vseh področjih. **Označeni so ključni** - subjektivna presoja.

RRP Pomurske regije 2021–2027

Izbrana so vsa področja.

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp

/

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

Izbrana so vsa področja.

Vsi presojevalci so označili potrebnost presoje na štiri tematska podpodročja, in sicer biodiverzitetu in krajino, grajeno okolje, gospodarski razvoj in demografijo. Najmanjkrat je bil za presojo označen kriterij subsidiarnosti.

Ob izbranih področjih in podpodročjih je bilo potrebno tudi razmisliti, ali bo politika učinkovala različno na različne tipe območij. Udeleženi so odgovarjali z DA/NE/Mogoče/Ne morem oceniti in ocenjeno tudi obrazložili. V tabeli so zbrani odgovori »DA« in »Mogoče« z obrazložitvami, oštevilčeno po vrstnem redu politik.

6. Ali bo predlog politike/predpisa učinkoval različno glede na tip območja? Pri presoji si lahko pomagate z opisom in kartografskimi prikazi posameznih tipov območij, v PRILOGI.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično

Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)		
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)	DA	Ukrepi in cilji za mestna območja so različni od tistih za ruralna.
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)		
Čezmejna območja (čezmejni vidik)	DA	Primorsko - notranjska regija je delno obmejna regija, tam so učinki čezmejni.

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja

Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)		
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)	DA	Primorsko-notranjska regija je pretežno podeželska regija
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)	DA	Primorsko-notranjska regija sodi po IRO na 2.mesto po razvojni ogroženosti
Čezmejna območja (čezmejni vidik)	DA	Je obmejna regija

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)		
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)	DA	Mesta, mestna naselja, mestna območja, zeleno, podjetno in radoživo podeželje (CLLD)
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)	DA	Obmejna problemska območja
Čezmejna območja (čezmejni vidik)	DA	Čezmejna regionalna železniška povezava, Kolpa, Gorjanci

RRP Goriške regije 2021–2027

Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)		
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)	DA	Regija je razdeljena na štiri subregije.
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)	DA	Regija je razvojno raznolika - obsega obmejna problemska območja in območja, ki so razvojno prodorna.

Čezmejna območja (čezmejni vidik)	DA	Izjemno tesno povezovanje urbanega območja ob meji.
RRP Pomurske regije 2021–2027		
Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)		
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)	Mogoče	Del ukrepov je namenjenih posebej podeželju, del pa mestnim središčem, učinki pa bodo podobni.
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)		
Čezmejna območja (čezmejni vidik)	Mogoče	Razvoj čezmejnih storitev, čezmejni prometni tokovi, internacionalizacija.
Lokalni politiki:		
1) Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp		
2) Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025		
Obalna, gorska ... (fizično-geografske značilnosti)	2) DA	Ločeni ukrepi za urbana, podeželska območja
Urbana, predmestna, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)		
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)		
Čezmejna območja (čezmejni vidik)	1) Mogoče	

Po končani hitri preveritvi so udeleženi ovrednotili svoje odgovore s poudarkom na potrebi o nadaljevanju presoje.

Končali ste z reševanjem preveritve, sedaj prosimo vaše odgovore ovrednotite glede na potrebo po podrobnejši presoji TIA in izberite ustrezno možnost.

Podrobnejša TIA je nujna:

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta zeleno in nizkoogljično

RRP Pomurske regije 2021–2027

Podrobnejša TIA se priporoča:

RRP Primorsko-notranjske regije 2021–2027: prioriteta razvoj podeželja

RRP Jugovzhodne Slovenije 2021–2027

RRP Goriške regije 2021–2027

Ni odgovora:

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ptuj 2015–2025

3.3.1 Podrobnejša presoja na primeru RPP

Del udeleženi je s presojo nadaljeval tudi v ocenjevanje učinkov na podrobnejšem nivoju. Od vseh presojanih politik sta bili dve ocenjeni tudi v podrobnejši presoji, in sicer Regionalni razvojni program Primorsko-notranjske regije 2021-2027 s prioriteto zelenega in nizkoogljičnega razvoja ter Regionalni razvojni program Pomurske regije 2021-2017. Za vsako politiko posebej so v nadaljevanju povzeti rezultati podrobnejše presoje na izbrana tematska področja v hitri preveritvi.

Politika, ki se presoja: Regionalni razvojni program Primorsko-notranjske regije 2021-2027, prioriteta zeleno in nizkoogljično

Tip območja, za katerega se presoja: **Primorsko-notranjska regija**

Presoja poda vsebinsko podrobnejšo oceno učinkov glede na v hitri preveritvi izbrana tematska področja učinkov na prostor. Za vsako področje so opredeljeni dejavniki ali kriteriji, za katere smo poiskali kazalnike (v kolikor obstajajo), ki nam lahko pomagajo pri numerični presoji. Presojevalec se odloči, za kateri tip območja presoja in ga zgoraj zapiše. Ocenjuje se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka. Izberete lahko naslednje vrednosti: / ni učinka (avtomatična izbira), -2 zelo negativen učinek, -1 negativen učinek, 0 pozitiven in negativen učinek hkrati, 1 pozitiven učinek in 2 zelo pozitiven učinek. Za vsako izbrano vrednost, razen za »ni učinka«, podajte tudi njegovo obrazložitev.

Področje	Dejavnik	Ocena	Obrazložitev
OKOLJE IN PROSTOR			
Tla	Kakovost prsti	2	Kakovost prsti se ciljem izboljšanega stanja prostora povišuje.
	Trajna izguba/zazidava tal	-1	V regiji manjka območij za gradnjo stanovanj. Možnosti zgoščevanja znotraj naselij so večinoma izkoriščene, potrebujemo nove površine.
Biodiverzitet in krajina	Kakovost krajine	2	To je eden od ukrepov.
	Zavarovane vrste	2	Naslovljeno v ukrepih.
	Zavarovana območja in spomeniki	2	Zavarovana območja imajo pomemben delež v površini in razvoju regije.
Vodni viri	Izguba habitatov	2	Habitati se izboljšujejo.
	Poraba vode	0	Ozaveščanje o pomenu varčevanja.
	Kakovost vode	2	Kakovost vode se bo zviševala.
	Razpoložljivost vode	1	Vodonosnik je omejen, iščejo se rezervni vodni viri.
Zrak in podnebje	Oskrba z vodo	2	Prenova zastarelih vodovodov, z visokimi izgubami.
	Onesnaževanje s trdimi delci	0	Prevetrenost odnaša onesnaženje.
	Emisije NOx	0	Prevetrenost odnaša onesnaženje.
	Onesnaževanje zaradi hrupa	0	Hrup povzroča večinoma promet, ki se daljnoročno preusmerja na železnico, vendar to ni ukrep RRP, ker je na državni ravni.
Grajeno okolje	Emisije TGP	1	Preusmeritev tranzitnega prometa na železnico je pomemben ukrep za zniževanje onesnaževanja.
	Število funkcionalno degradiranih območij	2	Urejanje FDO
	Stopnja urbanizacije	1	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
Energetski viri	Uporaba OVE	2	Povečevanje deleža OVE

	Učinkovita raba energije URE	2	Ozaveščanje zvišuje URE
GOSPODARSTVO			
Gospodarski razvoj	Prihodek prebivalstva * BDP	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Število inovacij	1	Krožno gospodarstvo uvaja inovacije v različnih delih procesa
Kmetijstvo	Prihodek v primarnem sektorju	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
DRUŽBA			
Demografija	Priselitve	1	Urejeno okolje z zeleno infrastrukturo povečuje privlačnost za priseljevanje.
	Odselitve	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Rodnost (št. otrok v družini)	1	Urejeno okolje z zeleno infrastrukturo povečuje privlačnost za priseljevanje in večanje družine.
Zdravje	Smrtnost v prometnih nesrečah	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Nevarnost industrijskih nesreč	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Pričakovano trajanje življenja	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
UPRAVLJANJE S PROSTOROM			
Učinkovitost	Usposobljenost kadrov	1	RPP bo pomembno prispeval k temu področju, sedaj je to omejeno.
	Administrativni stroški	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Povezovanje prostorskega načrtovanja	1	RPP bo pomembno prispeval k temu področju, sedaj je to omejeno.
Prostorska organizacija	Obseg centralnih funkcij občinskega središča	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.
	Sprememba poselitvene mreže	0	Izbrani del RRPja tega ne naslavlja.

Politika, ki se presoja: Regionalni razvojni program Pomurske regije 2021-2027

Tip območja, za katerega se presoja: **Pomurska regija**

Presoja poda vsebinsko podrobnejšo oceno učinkov glede na v hitri preveritvi izbrana tematska področja učinkov na prostor. Za vsako področje so opredeljeni dejavniki ali kriteriji, za katere smo poiskali kazalnike (v kolikor obstajajo), ki nam lahko pomagajo pri numerični presoji. Presojevalec se odloči, za kateri tip območja presoja in ga zgoraj zapiše. Ocenjuje se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka. Izberete lahko naslednje vrednosti: / ni učinka (avtomatična izbira), -2 zelo negativen učinek, -1 negativen učinek, 0 pozitiven in negativen učinek hkrati, 1 pozitiven učinek in 2 zelo pozitiven učinek. Za vsako izbrano vrednost, razen za »ni učinka«, podajte tudi njegovo obrazložitev.

Področje	Dejavnik	Ocena	Obrazložitev
OKOLJE IN PROSTOR			
Tla	Kakovost prsti	1	Spodbujanje preciznega kmetovanja, ekološke pridelave ...
	Trajna izguba/zazidaval	1	Spodbujanje uporabe že pozidanih območij
Biodiverzitet in krajina	Kakovost krajine	2	Krajina kot vir
	Zavarovane vrste	1	Ohranjanje biodiverzitete
	Zavarovana območja in spomeniki	1	Park Mura
Vodni viri	Izguba habitatov	1	Ohranjanje biodiverzitete
	Poraba vode	1	Alternativni načini reševanja na razpršenih poselitvah
	Kakovost vode	1	Park Mura in pametna omrežja
	Razpoložljivost vode	1	Park Mura, krožne ekonomije
Zrak in podnebje	Oskrba z vodo	1	Pametna omrežja
	Onesnaževanje s trdimi delci	1	OVE in URE, alternativna pametna omrežja
	Emisije NOx	1	Trajnostna mobilnost
	Onesnaževanje zaradi hrupa	0	
Grajeno okolje	Emisije TGP	1	Trajnostna mobilnost, OVE in URE
	Število funkcionalno degradiranih območij	1	Obnova središč naselij
	Stopnja urbanizacije	0	Ohranjanje obstoječe stopnje
Energetski viri	Uporaba OVE	1	Spodbude za uporabo OVE
	Učinkovita raba energije URE	1	Spodbude za URE
GOSPODARSTVO			
Gospodarski razvoj	Prihodek prebivalstva * BDP	1	Višje dodane vrednosti
	Število inovacij	1	Inovacijsko podporno okolje
Kmetijstvo	Prihodek v primarnem sektorju	1	Precizno kmetovanje, ekološko kmetovanje, dopolnilne storitve
Industrija	Prihodek v sekundarnem sektorju	1	Spodbujanje inovacij in digitalizacija procesov

Storitve	Stopnja izvoza	1	Spodbujanje inovacij in digitalizacija procesov
	Zaposlenost-v-terciarnem-oziroma-kvartarnem-sektorju	1	Spodbujanje inovacij in digitalizacija procesov, KKI
Turizem	Zaposlenost v turizmu	1	Turizem v širšem smislu, povezovanje v verige vrednosti
	Število obiskovalcev	1	Povečanje privlačnosti regije
	Število prenočišč	1	Ni posebej izpostavljeno
Majhna podjetja	Število podjetij	1	Podporno okolje
Infrastruktura	Količina zbranih odpadkov	-1	Zmanjšanje odpadkov preko krožnih ekonomij
	Kakovost infrastrukture (komunalna, prometna)	1	Pametna omrežja, alternativne rešitve
	Dostopnost do infrastrukture (komunalna, prometna)	1	Pametna omrežja, alternativne rešitve, trajnostna mobilnost
Promet	Uporaba javnega transporta	1	Spodbujanje trajnostne mobilnosti
	Dnevne migracije	1	Ni posebej izpostavljeno; posredno spodbujanje zaposlitev lokalno
DRUŽBA			
Demografija	Priselitve	1	povečanje privlačnosti za priseljevanje
	Odselitve	-1	povečanje privlačnosti za bivanje
	Rodnost (št. otrok v družini)	1	povečanje privlačnosti za mlade družine
Zdravje	Smrtnost v prometnih nesrečah	0	trajnostna mobilnost
	Nevarnost industrijskih nesreč	0	ni izpostavljeno; posredno digitalizacija procesov
	Pričakovano trajanje življenja	1	Socialne storitve za zdravo staranje
Družbene neenakosti in družbeno varstvo	Razporeditev prihodka	1	spodbujanje solidarnosti
	Brezposelnost	-1	spodbude za zaposlovanje in delovno aktivnost
	Skrb za ostarele	2	poudarek na zdravem staranju in storitvah za starejše
	Revščina	-1	zmanjšanje revščine in posledic revščine (povečana solidarnost)
	Dostopnost stanovanj	1	spodbujanje revitalizacije naselij
Izobrazba	Stopnja izobrazbe	1	spodbude in infrastruktura za VŽU, izobraževanje in razvoj kadrov
Kulturna dediščina	Varstvo kulturne dediščine	1	ohranjanje in monetizacija kulturne dediščine
UPRAVLJANJE S PROSTOROM			
Učinkovitost	Usposobljenost kadrov	1	trajnostno in strateško načrtovanje
	Administrativni stroški	0	Ni omenjeno
	Povezovanje prostorskega načrtovanja	1	regijsko prostorsko načrtovanje, trajnostno in strateško načrtovanje

Subsidiarnost	Razporeditev obveznosti in nalog upravljanja s prostorom	1	uvajanje regijskega prostorskega načrtovanja
Prostorska organizacija	Obseg centralnih funkcij občinskega središča	0	ni posebej izpostavljeno
	Sprememba poselitvene mreže	1	razvoj naselij in njihovih funkcij, ohranjanje poselitve podeželja

3.3.2 Povzetek rezultatov in priporočila za spremembo izbrane politike/predpisa

Na koncu opravljene podrobnejše presoje, prosimo, pripravite kratek povzetek ocenjevanja. Rezultate povzemamo samo za Regionalni razvojni program Primorsko-notranjske regije 2021-2027, saj vsebine za druge politike ni.

Ali je politika skladna s prioritetami SPRS?

Politika je v veliki večini skladna z SPRS.

Kakšen je/bo učinek vaše politike v povprečju?

Politika ima velik učinek, če bo dejansko izpeljana - njene aktivnosti in cilji doseženi.

Ali bo imela politika/predpis tudi negativne učinke?

Delno so prisotni negativni učinki, kompromisi zaradi razvojnih potreb.

Glede na izvedeno presojo bo učinek politike na doseganje prioritet SPRS: velik učinek

3.4 Odziv na orodje

Na delavnici so udeleženi v razpravi po izvedenem testiranju podali tudi svoje mnenje in predloge na testirano digitalno orodje TIA. V nadaljevanju povzemamo nekaj ključnih odzivov.

3.4.1 Prednosti

Omenjene prednosti so udeleženci navedli glede na težavnost presoje in uporabniško izkušnjo z digitalnim orodjem. V splošnem je odziv predstavnikov regionalne in lokalne ravni pozitiven z vidika uporabniške izkušnje z orodjem. Navajamo nekaj njihovih izjav:

- Orodje v redu.
- Orodje primerno glede na težavnost problematike.
- Uporabno orodje za regionalno in lokalno raven, da se preverja politike na nižji ravni vs. SPRS, tudi dobrodošla informacija v postopku priprave RRP-jev/RPN-jev.
- Zelo dobro za SPRS, strokovni sodelavec na RRA-jih za RPN bi lahko prevzel vlogo izpolnjevalca/izvajalca presoje.

3.4.2 Slabosti

Udeleženci so podali tudi nekaj slabosti in dilem, ki se nanašajo na uporabo orodja. Med temi naj navedemo komentar, da je prvi del presoje predolg in prepodroben, zato je bil predlagana združitev obeh delov presoje. Nadalje je bil podan metodološki komentar in sicer, da ni ustrezno, da se vrednoti učinek ukrepov na prioritete SPRS. Kot problem je bilo izpostavljeno tudi, da pripravljavci politik nimajo znanj o učinkih in vrednotenju ter da bi moral presojo izvajati nekdo, ki dobro pozna SPRS. Izražena sta bila tudi dva pomisleka glede uporabe orodja v praksi. Prvi je ta, da bo po sprejetju SPRS orodje najbrž potrebno uporabljati in na tak način usklajevati politike s SPRS, drugo pa, na kak način omogočiti potencialnim uporabnikom dejansko uporabo orodja. Ta sedaj zaradi varnostnih pomislekov ni mogoča. Orodje je tako dostopno samo v demo verziji.

3.4.3 Predlogi za izboljšave

V razpravi po samem testiranju orodja so bili že podani nekateri predlogi za izboljšavo orodja, ki so bili naknadno sporočeni naročnikom, z njimi tudi preverjeni in posredovani IT podpori za dodelavo.

Vprašanje 1: pred vprašanjem dodati okvirček za vpis imena politike.

Vprašanja 2, 3 in 5 naj bodo opsijska, torej da jih ni nujno izpolniti.

Vprašanje 2: predvideni učinki na področja področja **družba, gospodarstvo, okolje, prostorsko upravljanje**: dodati primere učinkov po področjih

Potrebno dodati pojasnilo pomena pojma "prostorsko upravljanje":

Prostorsko upravljanje zajema dejavnosti, ki se ukvarjajo z odločanjem o usmerjanju in opravljanju temeljnih nalog javne uprave in deležnikov na področju urejanja prostora.

Preglednica 7: Primer učinkov za Zakon o kmetijskih zemljiščih

DRUŽBA	GOSPODARSTVO
+ ohranjanje poselitve na podeželju ter delovnih mest na podeželju + pomlajevanje kmečke populacije – spodbujanje mladih za prevzem kmetij	+ ohranjanje in spodbujanje kmetijske dejavnosti + kmečki turizem kot dopolnilna dejavnost + višja zaposlenost v primarnem sektorju
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
+ ohranjanje in povečevanje števila ter varstvo kmetijskih zemljišč + preprečevanje zaraščanja, degradacije in onesnaževanja tal	+ učinkovitejše upravljanje z naravnimi viri (tla, voda) + spodbujanje krožnega gospodarstva - izvajanje aglomeracij - sprememba identitete krajine

Vprašanje 3:

Naslov se mora brati: 3. *Učinek politike na prioritete SPRS*

Doda se povzetek – podrobnejša opredelitev prioritet, ki se odpre ob preletu za vsako prioriteto ločeno:

Sedanje vprašanje 3 postane vprašanje 4. Vprašanji naj se zamenja glede na vrstni red. Komentarji zgoraj se nanašajo na star vrstni red.

Vprašanje 7: pred obstoječo preglednico dodati možnost:

Učinek bo enak na celotnem območju države. Da./Ne.

Dodati prostor za obrazložitev: Če je odgovor NE, potem se odpre obstoječa tabela.

Vprašanje 8: Doda se še okvirček za lastno ime območja, npr. za vpis Zasavska regija. To se doda pod tip območja.

Dodati možnost opravljanja večjega števila podrobnejših presoj, za vsak tip območja - večkratno reševanje vprašanj od 9 naprej

4 Sklep

Vmesno poročilo štiri prinaša pomembne ugotovitve, ki se nanašajo tako na demo verzija orodja kot tudi njegovo uporabo v praksi. Demo verzija orodja je bila med udeleženci delavnice zelo dobro sprejeta, razen nekaj manjših popravkov, na tretjem testiranju večjih zahtev po spremembah in prilagoditvah ni bilo izpostavljenih. Udeleženci, ki so prihajali večinoma z regionalne ali lokalne ravni so identificirali možnost uporabe orodja zlasti v procesu priprave regionalnih prostorskih načrtov oziroma merjenja prostorske občutljivosti regionalnih razvojnih programov. Kakšnih posebnih zahtev po prilagoditvi orodja niso izpostavili, kar pomeni, da orodja za regionalno in lokalno raven ni potrebno še dodatno prilagajati. Odgovor na naše drugo raziskovalno vprašanje je torej, da pripravljeno orodje zadostuje potrebam vseh treh upravljavskih ravni, saj ne glede na izbrano raven vedno preverjamo skladnost razvojnega dokumenta/predpisa s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050. Manjši zadržek je bil izražen s strani predstavnice ministrstva glede obsega hitre preveritve, ki je po njenem mnenju nepotrebna oziroma zanje časovno obremenjujoča. Orodje smo tako prilagodili, da nekatera vprašanja v orodju niso več obvezna, pri čemer glavna vprašanja presoje ostajajo obvezna.

Velik motiv predstavnikov regionalne ravni je vplival tudi na njihovo vprašanje o implementaciji tega orodja v praksi, saj so ga pripravljene že začeti uporabljati. Tu smo jim morali posredovati pojasnilo, da uporaba orodja v praksi še ni možna, saj mora orodje najprej prestati vse varnostne teste in ustrezati zahtevam Ministrstva za javno upravo, v kolikor ga želijo uporabljati uradniki na nacionalni ravni. Z namenom poiskati ustrezno rešitev bo Ministrstvo za naravne vire in prostor sklicalo več internih sestankov, na katerih bo orodje predstavljeno in kjer bo razprava namenjena prihodnji rabi orodja in njegovi implementaciji v praksi.

5 Viri in literatura

Fischer, T. B., Sykes, O., Gore, T., Marot, N., Golobič, M., Pinho, P., ... & Perdicoulis, A. (2015). Territorial impact assessment of European draft directives—the emergence of a new policy assessment instrument. *European Planning Studies*, 23(3), 433-451.

Generične tehnološke zahteve za razvoj informacijskih sistemov (GTZ). Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za informatiko. Dostopno na: [Dokument Generične Tehnološke Zahteve \(GTZ\) | Izdelki | Portal NIO \(gov.si\)](#) (27. 1. 2023)

Generične Tehnološke Zahteve (GTZ-LOP) za licenčne in odprtokodne produkte plačljivega modela. Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za informatiko. Dostopno na: [Dokument Generične Tehnološke Zahteve \(GTZ\) | Izdelki | Portal NIO \(gov.si\)](#) (27. 1. 2023)

Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške regije) 2021-2027 (2022). POSOŠKI RAZVOJNI CENTER Tolmin, Regijska razvojna agencija Severne Primorske d.o.o. Nova Gorica, Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija. Dostopno na: <https://www.prc.si/regionalni-razvoj/regionalni-razvojni-program-20212027> (23. 3. 2023)

Regionalni razvojni program regije Jugovzhodna Slovenija za obdobje 2021-2027 (2022). Razvojni center Novo mesto d.o.o., Regionalna razvojna agencija za JV Slovenijo. Dostopno na: https://www.rc-nm.si/wp-content/uploads/2022/06/RRP-regije-JV-SLO-za-obdobje-2021-2027_sprejet_16-6-2022.pdf (23. 3. 2023)

Regionalni razvojni program Pomurske regije 2021-2027 (2022). Razvojni center Murska Sobota, nosilna RRA za Pomurje. Dostopno na: https://www.rcms.si/upload/files/RRP_Pomurje_2021-2027_13-6-2022.pdf (24. 3. 2023)

Regionalni razvojni program Primorsko-notranjske regije za obdobje 2021-2027 (2022). RRA Zeleni kras, d.o.o. Dostopno na: <https://www.rra-zk.si/novice/2022062310203551/sprejet-regionalni-razvojni-program-primorskonotranjske-regije-za-obdobje-20212027> (24. 3. 2023)

Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp (2022). Javni zavod Triglavski narodni park, Regionalna razvojna agencija BSC Kranj, Turizem Bohinj, Urbanistični inštitut Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.prc.si/publikacije/regijska-celostna-prometna-strategija-za-sirse-obmocje-julijskih-alp> (24. 3. 2023)

Vizija in strategija Mestne občine Ptuj 2015-2025. Trajnostna urbana strategija (2016). Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj. Dostopno na: <https://www.ptuj.si/DownloadFile?id=283916> (24. 3. 2023)

Smernice MJU za razvoj informacijskih rešitev. Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za informatiko. Dostopno na: [Smernice MJU za razvoj informacijskih rešitev | Izdelki | Portal NIO \(gov.si\)](#) (27. 1. 2023)

Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo. Dostopno na: <https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027> (19. december 2022)

Vrčko, Matjaž, Pelko, Nataša, Jurman, Daniel (2017). Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030. Dostopno na: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-NBV0B5C3> (19. december 2022)

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ). Uradni list RS, št. [71/11](#). Dostopno na:
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAK0541> (19. december 2022)

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3). Uradni list RS, št. [199/21](#). Dostopno na:
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAK08249> (22. september 2022)

Priloge

Priloga 1: Vprašalnik za orodje, kot posredovan razvijalcu v januarju 2023

UVODNA STRAN 1:

DIGITALNO ORODJE ZA PRESOJO UČINKOV NA PROSTOR

Orodje je bilo razvito v okviru projekta: CRP TIA V5-2154 Razvoj in predlog implementacije instrumenta za doseganje usklajenosti resornih oziroma razvojnih politik s strategijo prostorskega razvoja Slovenije (TIA-SI).

Februar 2023

Financerji: Agencija RS za raziskovanje, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. **[potrebno uporabiti logotipe ministrstev]**

Zasnova: Naja Marot, Barbara Kostanjšek, Manca Krošelj (UL BF, Oddelek za krajinsko arhitekturo)

Razvijalec: Jernej Klanšek

Ikona ZAČNITE Z IZPOLNJEVANJEM.

Commented [IL5]: Dodati priloge, ki se jih navaja v poročilu:
- Priloga2: Gradiva (ppt predstavitev) iz tretjega testiranja
- Priloga 3: Opis območij za podrobnejšo presojo (gorska, urbana...)

UVODNA STRAN 2:

Digitalno orodje za presojo učinkov na prostor vodi pripravljavca politike pri osnovnem razmisleku o potencialnih učinkih politike v pripravi na prostor. Pri tem razmisli o potencialnih učinkih celotnega dokumenta (ne posameznih ukrepov) na štiri vsebinska področja: družba, gospodarstvo, okoljsko področje in področje prostorskega upravljanja ter odgovori na druga vprašanja, ki se nanašajo na prostorske vidike predpisa ali druge politike v pripravi. Obrazec lahko izpolnujete sami ali skupaj s kolegi.

Orodje je sestavljeno iz treh delov, ki si zaporedno sledijo. Najprej začnete z izpolnjevanjem A Preveritve potrebe po presoji učinkov na prostor. V kolikor ugotovite, da se bodisi podrobnejša TIA priporoča bodisi je nujna, izpolnite tudi B Podrobnejšo presojo. Na koncu rezultate obeh presoj povzamete v C Povzetek rezultatov in priporočila za spremembo izbrane politike/predpisa.

Predviden čas izpolnjevanja obrazca A je 60 do 70 minut, za obrazec B potrebujete predvidoma med 2 do 3 ure, odvisno od podrobnosti presoje.

Izbrana politika: _____

Presojevalci (inštitucija): _____

Okni, v kateri se vpisuje tekst.

[Povezava na A PREVERITEV POTREBE PO PRESOJI UČINKOV NA PROSTOR](#)

[Povezava na B PODROBNEJŠA PRESOJA](#)

[Povezava na C POVZETEK REZULTATOV IN PRIPOROČILA ZA SPREMEMBO IZBRANE POLITIKE/PREDPISA](#)

A PREVERITEV POTREBE PO PRESOJI UČINKOV NA PROSTOR (TIA hitra preveritev)

1. Za začetek vas prosimo, če lahko v nekaj alinejah povzamete vsebino (osnutka/predloga) politike/predpisa. Povzemite namen, cilje, ciljne skupine in časovni okvir veljavnosti dokumenta (namen, cilji ...).

Predviden čas reševanja: 10 minut

Okno, v katerega se vpisuje tekst. Dolžino omejiti na 1.000 besed.

2. Razmislite o (potencialnih) učinkih predloga politike/predpisa po naslednjih štirih področjih: družba, gospodarstvo, okolje in prostor ter upravljavsko področje in te učinke zapišite v alinejah v spodnje, zato pripravljene celice. V pomoč so v celicah zapisani primeri pozitivnih učinkov, ki naj bi jih povzročila Strategija kulturne dediščine na nacionalni ravni. V kolikor želite, lahko za navedbo vsakega učinka v oklepaj zapišete tudi smer učinka (pozitivno, negativno).

Predviden čas reševanja: 30 minut

Tukaj je preglednica oz. 4 okna za vpisovanje učinkov. Primere se izpiše v manjšem fontu, poševno. Na koncu se mora izpisati preglednica vnosov brez alinej. V celicah naj bo omogočeno, da se vpisuje »nove vrstice«, torej alineje.

DRUŽBA	GOSPODARSTVO
Primeri: _ Dvig ozaveščenosti, družbene odgovornosti do kulturne dediščine _ Povečano zavedanje družbe o pomenu, ohranjanju in vlogi kulturne dediščine	Primeri: _ Razvoj turizma v povezavi z dediščino in nove turistične ponudbe - novi turistični produkti, podprti z digitalizacijo _ Nova/drugačna delovna mesta, več priložnosti za zaposlitev, tudi mladih
OKOLJE IN PROSTOR	PROSTORSKO UPRAVLJANJE
Primeri: _ Prispevek kulturne dediščine in njenih vsebin h krepitvi in izboljšanju kakovosti bivalnega okolja, urejen izgled _ Prenovljeni objekti in javni prostori, vključevanje dediščine v odprte javne prostore in javno dostopne dele stavb	Primeri: _ Mreženje in povezovanje ponudnikov in lastnikov, skupno poznavanje in določanje smernic _ Boljše sodelovanje med upravljavskimi ravni v postopkih priprave strategij/politik in v postopkih prostorskega načrtovanja

3. Sedaj razmislite o tem, kakšen bo učinek politike/predpisa na cilje SPRS?. Izberete lahko naslednje možne odgovore: da – učinek je/bo, ne – učinka ni/ne bo, mogoče – učinek mogoče je/bo mogoče ni/ne bo, ne morem oceniti – to možnost lahko izberete, če nimate dovolj informacij, da bi učinek ocenili.

Predviden čas reševanja: 20 minut

Fiksna preglednica z levim stolpcem ali kako drugače rešeno. Pull down menu z opcijami da/ne, mogoče/ne morem oceniti in polje za obrazložitev odgovora. V polju se omogoči tekst do 200 besed.

Prioritete SPRS	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev odgovora
P1: Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij.		
P2: Povečati varčnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov.		
P3: Prenoviti razvrednotena urbana in krajinska območja.		
P4: Okrepiti razvojno vlogo mest, vstopne točke in funkcionalno povezati mesta znotraj širših urbanih območij.		
P5: Izboljšati privlačnost mest za specifične dejavnosti.		
P6: Povečati privlačnost in kakovost bivanja v slovenskih mestih		
P7: Spodbuditi celovito prenovo vseh naselij v državi.		
P8: Izboljšati odpornosti naselij na podnebne spremembe.		
P9: Uvrstiti kriterij prostorske identitete v vse javne politike in na vse ravni upravljanja s prostorom.		
P10: Vzpostaviti in začeti izvajati integralne instrumente za krepitev prostorske identitete.		
P11: Ozavestiti deležnike in povečati njihovo vključenost v krepitev prostorske identitete.		
P12: Izboljšati odpornosti prostora.		
P13: Okrepiti zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor.		
P14: Okrepiti strokovno usposobljenost in ozavestiti deležnike o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora.		

3.b Preverite, koliko in kateri cilji politike/predpisa so skladni* s prioritetami SPRS. Da boste to lahko opravili, najprej v prvi levi stolpec vpišite cilje predlagane politike/predpisa:

- za cilj izbrane politike/predpisa, ki **JE skladen** s prioriteto SPRS označite s kljukico: ✓
- za cilj izbrane politike/predpisa, ki **NI skladen** s prioriteto SPRS označite s križcem: ✗
- v kolikor med ciljem in prioriteto ni nobenega odnosa, celico pustite prazno.

* S skladnostjo ugotavljamo, ali so cilji sektorskih politik in dokumentov usklajeni s cilji izbrane prostorske politike – SPRS, torej obe sta obe politiki usmerjeni v doseganje istih ali podobnih ciljev in/ali cilji sektorske politike ne ogrožajo doseganje ciljev prostorske politike

Predviden čas reševanja: 15 minut

V stolpcu 1 je potrebno omogočiti, da se vpiše cilje politike, omejila bi do 25 ciljev. Da se dodaja vrstice. Ko greš čez prioriteto – P1 etc., se naj izpiše tekst prioritete (glej prejšnje vprašanje). V celicah, ki jih želijo označiti, se to naredi z vpisom x, klikom na celico?

Spodaj, polje za vpis teksta. Omejitev na 1.000 besed.

Cilji predlagane politike/predpisa	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14
C1														
C2														

Za cilje politike, ki so neskladni s prioritetami SPRS, prosimo, pojasnite, zakaj so neskladni.

4.a Koliko ukrepov ima vaša politika? _____ ukrepov.

4.b Koliko in kateri od ukrepov bodo imeli potencialni učinek na prostor, torej imajo prostorsko dimenzijo ali bodo vplivali na katerega od elementov prostora. Navedite ukrepe, ki imajo **prostorski učinek**, kar razumemo kot vsak učinek na rabo prostora, upravljanje z njim ali širše na gospodarstvo, družbo in okolje v izbrani prostorski enoti, ki je posledica izvajanja izbrane politike ali zakonodaje, sprejete na EU, državni ali drugi ravni.

Pojasnitev uporabljenih pojmov:

Raba prostora: namembnost ali raba zemljišč za posamezne dejavnosti; lahko je namenska raba, določena v procesu prostorskega načrtovanja ali dejanska glede opravljanje dejavnosti na določenem zemljišču (stavna, kmetijska, rekreacijska, gozdna, prometna, turistična itd.)

Cilji prostorskega razvoja: strateški pogoji razvoja prostora, ki poudarjajo učinkovito rabo virov, kakovost življenja, identiteto prostora in odpornost na podnebne spremembe na ravni države. Te cilje morajo razvojne in sektorske politike upoštevati pri oblikovanju svojih instrumentov.

Upravljanje s prostorom: proces urejanja prostora, ki poleg dejavnosti prostorskega načrtovanja (umeščanje, podrobnejše načrtovanje in dovoljevanje prostorskih ureditev, izvajanje ukrepov zemljiške politike, spremljanje stanja prostora) vključuje tudi koordinacijo aktivnosti deležnikov in institucij, povezovanje sektorjev, mobilizacijo in vključevanje deležnikov v proces, prilagodljivost na kontekstualne spremembe in upoštevanje prostorskih značilnosti in učinkov.

Predviden čas reševanja: 15 minut

Okno za vpisovanje odgovora, pri čemer se primere izpiše v italics. Omejitev na 1.000 besed.

Primeri ukrepov:

Ukrepi z učinkom na rabo prostora: U09. Podpora pobudam za vključevanje dediščine v odprte javne prostore in javno dostopne dele stavb (povezovanje z izvajanjem arhitekturne politike).

Ukrepi z učinkom na upravljanje s prostorom: U13 Zagotavljanje sprejemanja odločitev na vseh ravneh (od politik do projektov) na podlagi vrednotenja njihovih vplivov na dediščino.

Ukrepi z učinkom na gospodarstvo: U26. Podpora aktiviranju dediščine za spodbujanje kulturnega turizma, kreativnih industrij in drugih načinov uporabe dediščinskih virov.

Ukrepi z učinkom na družbo: U03. Spodbujanje dediščinskih skupnosti in nevladnih organizacij k med/večgeneracijskemu in medkulturnemu dialogu pri oživljanju dediščine.

Ukrepi z učinkom na okolje: U14 Vključevanje dediščine v prostorske akte na državni, regionalni in občinski ravni.

5. Ali menite, da bo imela politika/predpis učinek na naslednja tematska področja - kriterije? Prosimo, da področja, na katere predlagan dokument lahko **neposredno** učinkuje, označite z X. Za področja, ki ste jih izbrali, se opravi podrobnejša presoja.

Predviden čas reševanja: 5 minut

Pojasnitev uporabljenih pojmov:

Subsidiarnost = Dodeliti določeno stopnjo neodvisnosti nižjim administrativnim ravnam v odnosu do višjih, zlasti lokalnim organom v odnosu do centralnih oblasti. Gre torej za delitev pristojnosti med organe na različnih ravneh, kar je institucionalna podlaga za decentralizirano upravljanje države.

Prostorska organizacija: Členitev prostora na omrežje naselij z njihovimi gravitacijskimi zaledji ter njihova opremljenost s funkcijami.

Naredi se seznam, kjer lahko označijo posamezno temo. To potem pogojuje, katere celice se potem pokažejo v B Podrobnejši presoji. Spodaj je potrebno dodati pojasnili dveh pojmov. Spodaj polje za vpis teksta. Omejitev na 1.000 besed.

1. Okolje
 - ☐ Tla
 - ☐ Biodiverziteta in krajina
 - ☐ Vodni viri
 - ☐ Zrak in podnebje
 - ☐ Grajeno okolje
 - ☐ Energetski viri
2. Gospodarstvo
 - ☐ Gospodarski razvoj
 - ☐ Kmetijstvo
 - ☐ Industrija
 - ☐ Storitve
 - ☐ Turizem
 - ☐ Majhna podjetja
 - ☐ Infrastruktura
 - ☐ Promet
3. Družba
 - ☐ Demografija
 - ☐ Zdravje
 - ☐ Družbene neenakosti in družbeno varstvo
 - ☐ Izobrazba
 - ☐ Kulturna dediščina
4. Upravljanje s prostorom
 - ☐ Učinkovitost
 - ☐ Subsidiarnost*
 - ☐ Prostorska organizacija**

Za področja, ki jih za podrobnejšo presojo niste izbrali, utemeljite, zakaj niso bila izbrana:

6. Ali bo predlog politike/predpisa učinkoval različno glede na tip območja? Pri presoji si lahko pomagata z opisom in kartografskimi prikazi posameznih tipov območij, v PRILOGI.

V kolikor opravljate presojo za prostorsko enoto, ki spodaj ni navedena, jo zapišite v rubriko »Drugo«.

Predviden čas reševanja: 5 minut

Enako kot vprašanje 3. V prvem stolpcu možnost vpisa pod drugo in dodajanja vrstice. Pull down menu za drugi stolpec. V tretjem tekst do 200 besed.

Pri tem odgovoru se odpre priloga z vsebino od 18. strani dalje v pop-up oknu.

Tip območja	Da/Ne/ Mogoče/ Ne morem oceniti	Obrazložitev
Urbana, podeželska, ŠMO (stopnja suburbanizacije)		
Regije, razvojno ogrožene regije (stopnja razvojne ogroženosti)		
Čezmejna območja (čezmejni vidik)		
Drugo:		

SHRANITE ODGOVORE

NATISNI REZULTAT PREVERITVE POTREBE PO PRESOJI UČINKOV NA PROSTOR

ZAKLJUČEK PREVERITVE IN SHRANITEV ODGOVOROV

Končali ste z reševanjem preveritve, sedaj prosimo vaše odgovore ovrednotite glede na potrebo po podrobnejši presoji TIA in izberite ustrezno možnost.

Spredaj se da možnost, da izberejo, kateremu opisu ustrezajo rezultati presoje.

1. Podrobnejša TIA ni potrebna.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so skladni s cilji SPRS 2050.
V04b: Manj kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
V05: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe.
V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo enaki na območju celotne Slovenije.

2. Podrobnejša TIA se priporoča.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so večinoma skladni s cilji SPRS 2050, eden ali dva cilja sta v konfliktu.
V04b: Več kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
V05: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe, vendar tudi okolja in prostora ter prostorskega upravljanja.
V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo različni na enem od izbranih območij (glede na tipologijo)

3. Podrobnejša TIA je nujna.

- V03: Več kot dva cilja izbrane politike/predpisa sta v konfliktu s cilji SPRS 2050.
V04b: Več kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
V05: Učinki izbrane politike/predpisa bodo večinoma na področje okolja in prostora ter prostorskega upravljanja.
V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo različni na večih območjih (dve ali več tipologij)

Rezultat preveritve je naslednji: **tukaj se izpiše izbrana opcija**

ZAČNITE Z IZPOLNJEVANJEM PODROBNEJŠE PRESOJE

B PODROBNEJŠA PRESOJA

Tip območja, za katerega se presoja: _____

Presoja poda vsebinsko podrobnejšo oceno učinkov glede na v hitri preveritvi izbrana tematska področja učinkov na prostor. Za vsako področje so opredeljeni dejavniki ali kriteriji, za katere smo poiskali kazalnike (v kolikor obstajajo), ki nam lahko pomagajo pri numerični presoji. Presojevalec se odloči, za kateri tip območja presoja in ga zgoraj zapiše. Ocenjuje se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka (-2 do +2, ni učinka, ne morem oceniti) ter poda njegovo obrazložitev.

Na začetku ocenjevanja na levi strani najprej označite področja, ki ste jih izbrali v hitri preveritvi, saj boste podrobnejšo oceno podali samo za dejavnike na teh področjih.

Izpišejo se samo tista področja, ki so označena v vprašanju 5. Mogoče se loči področja, torej štiri preglednice. V stolpci kazalniki bomo posredovale povezave na kazalnike, študije, ki se potem odprejo v pop-up oknu. Ocena je pull down menu z vrednostmi: -2 – zelo negativen učinek, -1 negativen učinek, 0 – negativen in pozitiven učinek, 1 pozitiven učinek, 2 zelo pozitiven učinek, ni učinka, ne morem oceniti. Obrazložitev je celica do 200 besed.

Področje	Dejavnik	Kazalniki	Ocena	Obrazložitev
OKOLJE IN PROSTOR				
Tla	Kakovost prsti			
	Trajna izguba/zazidava tal (prekritje ali pozidava tal z vodoneprepusno plastjo, izguba funkcij tal)	P4 Nepozidana in pozidana stavbna zemljišča P7-1 Število izdanih gradbenih dovoljenj na prebivalca za stanovanjske stavbe P7-2 Število izdanih gradbenih dovoljenj na prebivalca za nestanovanjske stavbe		
Biodiverziteti in krajina	Kakovost krajine (naravna ohranjenost, doživljajska, estetska vrednost, pestrost in prostorska urejenost krajine)	P7-1 Število izdanih gradbenih dovoljenj na prebivalca za stanovanjske stavbe P7-2 Število izdanih gradbenih dovoljenj na prebivalca za nestanovanjske stavbe		
	Zavarovane vrste			
	Zavarovana območja in spomeniki	P5 Namenska raba prostora		
	Izguba habitatov	P4 Nepozidana in pozidana stavbna zemljišča P5 Namenska raba prostora		
Vodni viri	Poraba vode			
	Kakovost vode			
	Razpoložljivost vode			

	Oskrba z vodo			
Zrak in podnebje	Onesnaževanje s trdimi delci			
	Emisije NOx			
	Onesnaževanje zaradi hrupa			
	Emisije TGP			
Grajeno okolje	Število funkcionalno degradiranih območij			
	Stopnja urbanizacije			
Energetski viri	Uporaba OVE			
	Učinkovita raba energije (URE)			
GOSPODARSTVO				
Gospodarski razvoj	Prihodek prebivalstva * BDP			
	Število inovacij			
Kmetijstvo	Prihodek v primarnem sektorju			
Industrija	Prihodek v sekundarnem sektorju			
	Stopnja izvoza			
Storitve	Zaposlenost v terciarnem oziroma kvartarnem sektorju			
Turizem	Zaposlenost v turizmu			
	Število obiskovalcev	G16 Stopnja rasti prihoda turistov		
	Število prenočišč	G17 Stopnja rasti nočitev turistov		
Majhna podjetja	Število podjetij			
Infrastruktura	Količina zbranih odpadkov			
	Kakovost infrastrukture (komunalna, prometna)	P14-1 Število objektov priključenih na komunalno omrežje		
	Dostopnost do infrastrukture (komunalna, prometna)	P14-2 Delež objektov priključenih na komunalno omrežje		
Promet	Uporaba javnega transporta			

	Dnevne migracije	G13 Indeks delovne mobilnosti		
	DRUŽBA			
Demografija	Priselitve	D7-1 Selitveno gibanje prebivalcev - notranje selitve D7-2 Selitveno gibanje prebivalcev - s tujino D7-3 Selitveno gibanje prebivalcev - skupaj		
	Odselitve	D7-1 Selitveno gibanje prebivalcev - notranje selitve D7-2 Selitveno gibanje prebivalcev - s tujino D7-3 Selitveno gibanje prebivalcev - skupaj		
	Rodnost (št. otrok v družini)	D1 Spreminjanje števila prebivalcev		
Zdravje	Smrtnost v prometnih nesrečah			
	Nevarnost industrijskih nesreč			
	Pričakovano trajanje življenja			
Družbene neenakosti in družbeno varstvo	Razporeditev prihodka	S12 Delež izdatkov gospodinjstev za stanovanjske stroške		
	Brezposelnost	G11 Rast števila delovno aktivnega prebivalstva G12 Sprememba deleža zaposlenosti		
	Skrb za ostarele	D4 Gibanje koeficienta starostne odvisnosti starih		
	Revščina	S7 Delež prebivalcev, ki biva v prenaseljenih stanovanjih S13 Delež prebivalcev v stanovanjih brez osnovne infrastrukture S17 Delež gospodinjstev, ki živijo v stanovanju v slabem stanju		
	Dostopnost stanovanj	S1 Število stanovanj S3 Število stanovanj na 1000 prebivalcev S6 Povprečna površina naseljenega stanovanja na prebivalca S8 delež stanovanj v javni lasti		

		S10 Delež najemnih stanovanj S11 stopnja stanovanjske mobilnosti P6 Število zgrajenih stanovanj		
Izobrazba	Stopnja izobrazbe	D2 Spreminjanje izobrazbene strukture prebivalstva		
Kulturna dediščina	Varstvo kulturne dediščine			
UPRAVLJANJE S PROSTOROM/UREJANJE PROSTORA				
Učinkovitost	Usposobljenost kadrov za upravljanje s prostorom (število, znanje na področju prostorskega načrtovanja, izvajanja zemljiške politike, priprava projektov itd.)			
	Administrativni stroški			
	Povezovanje prostorskega načrtovanja in krepitev sodelovanja z drugimi sektorji			
Subsidiarnost	Razporeditev obveznosti in nalog upravljanja s prostorom na različnih administrativnih ravneh			
Prostorska organizacija	Obseg centralnih funkcij občinskega središča (povečanje je pozitivno) Centralne funkcije: funkcije (naloge ali storitve), ki jih centralno naselje nudi za prebivalce in njegovo okolico, npr. zdravstvena oskrba (bolnišnica), izobraževanje (osnovna šola), itd.	C1 Število prebivalcev znotraj funkcionalnega urbanega območja (FUO) središč		

	Sprememba poselitvene mreže (hierarhično členjeno) omrežje naselij, ki je lahko prikazano tudi z njihovimi gravitacijskimi območji in infrastrukturo. V kolikor naseljem pripišemo mesto na hierarhični lestvici glede na funkcijo, ki jo opravljajo, govorimo o policentričnem sistemu naselij.			
--	---	--	--	--

SHRANITE ODGOVORE

NATISNI ODGOVORE V .PDF

NAPREJ NA PRIPRAVO POVZETKA PRESOJE

C POVZETEK REZULTATOV IN PRIPOROČILA ZA SPREMEMBO IZBRANE POLITIKE/PREDPISA

Na koncu opravljene podrobnejše presoje, prosimo, pripravite kratek povzetek ocenjevanja.

1. Ali je politika skladna s prioritetami SPRS? Napišite, za katere prioritete to velja in obrazložite.

2. Kakšen je/bo učinek vaše politike v povprečju? Navedite, na katera področja politika učinkuje in obrazložite.

3. Ali bo imela politika/predpis tudi negativne učinke? Za kriterije, za katere ste podali takšno oceno, zapišite, zakaj bo učinek negativen in kakšno prilagoditev predpisa/politike bi lahko predlagali?

4. Glede na izvedeno presojo bo učinek politike na doseganje prioritet SPRS:

- a) Ne bo imela učinka /učinek bo zanemarljiv
- b) Majhen učinek
- c) Velik učinek

SHRANI POVZETEK

NATISNI POVZETEK V .PDF

NATISNI REZULTATE CELOTNEGA POSTOPKA PRESOJE UČINKOV NA PROSTOR V .PDF

Priloga 2: Gradiva za namen tretjega testiranja

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Oddelek za krajinsko arhitekturo

V5-2154 CRP TIA-SI: Testiranje digitalnega orodja za presojo učinkov na prostor

Ljubljana, 7. marec 2023

Program

2

- 9.30–9.50: Uvodni nagovor, predstavitev udeležencev in vsebine projekta (Naja Marot, UL BF)
- 9.50–10.10: Predstavitev SPRS (Ines Lupše, MNVP)
- 10.10–10.40: Predstavitev presoje in orodja (Naja Marot, UL BF)
- 10.40–11.00: Odmor
- 11.00–13.00: Preizkus orodja za izvedbo presoje učinkov na prostor na primeru izbranih politik
- 13.00–13.30: Odmor
- 13.30–14.30: Razprava in ovrednotenje uporabe orodja in rezultatov

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POVRŠINE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO,
MLADOSTNIŠTVO IN ŠPORT

Namen in cilji delavnice

3

Podrobnejša seznanitev z dosedanjimi rezultati projekta

Predstavitve pristopa za ugotavljanje skladnosti razvojnih politik in drugih razvojnih dokumentov s SPRS, v tem primeru zlasti RRP-ja ali drugih izbranih politik

Preizkus digitalnega orodja in njegove funkcionalnosti

Ugotavljanje skladnosti RRP-jev/lokalnih politik s SPRS in učinkov RRP-ja na doseganje ciljev SPRS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
POSREDOVANJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Namen in cilji projekta

4

- C01 Analiza obstoječe literature in primerov dobrih praks (metoda, orodja)
- C02 Zasnova pristopa presoje učinkov na prostor
 - Vrednotenje prispevka sektorskih politik k doseganju ciljev SPRS (+/-; izbrane sekt. politike)
 - Vrednotenje na različnih administrativnih ravneh (državna, regionalna, občinska)
- C03 Zasnova analitičnega in komunikacijskega orodja za izvedbo TIE
- C04 Pilotna preveritev predlaganega metodološkega pristopa
- C05 Priporočila za izvajanje zakonskega določila, vezanega na ZUreP-3 in njihova uporaba pri pripravi resornih politik -> vključitev v PIS
- C06 Seminar za pripravljavce politik (prvi v maju 2022)
- C07 Diseminacija rezultatov projekta

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
POSREDOVANJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Raziskovalna vprašanja

5

- Kako lahko s pristopom presoje učinkov na prostor v postopku priprave in sprejema resornih politik ocenimo, v kolikšni meri bodo resorne politike prispevale k doseganju ciljev in prioritet nove Strategije prostorskega razvoja Slovenije in koliko so v nasprotju z njimi?
- Ali je treba predlagan pristop presoje učinkov na prostor sektorskih politik prilagoditi za uporabo na različnih ravneh (državni, regionalni ali občinski ravni) in kako?
- Kolikšna je prostorska občutljivost resornih oziroma razvojnih politik (izbranih za analizo) glede na cilje nove Strategije prostorskega razvoja Slovenije?

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOŠTARSTVO IN PREHRANO

ARRS
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DELAVNOST

Osnovne opredelitve

- **PROSTORSKI UČINEK** = vsak učinek na rabo prostora, upravljanje z njim ali širše na gospodarstvo, družbo in okolje v izbrani prostorski enoti, ki je posledica izvajanja izbrane politike ali zakonodaje, sprejete na EU, državni ali drugi ravni.
- **PRESOJA UČINKOV NA PROSTOR** (ang. *Territorial Impact Assessment*, krajše *TIA*) pomaga identificirati prostorske učinke na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Dodatno pokaže razliko v potencialnih učinkih na različnih območjih, kar predstavlja "prostorsko dimenzijo" predpisov v ocenjevanju. Izvedena vnaprej (ex-ante), vmes (ex-durante) ali po zaključku izvajanja (ex-post).
- **RAZVOJNI DOKUMENT** = dokument razvojnega načrtovanja, ki je krovni usmerjevalni dokument, in drugi usmerjevalni dokumenti, kot so resolucija, sektorska strategija, programski dokument in drugi dokumenti, ki jih sprejme država ali občina. (46. točka 3. člena)

"Razvojni dokumenti po posameznih področjih ne smejo biti v nasprotju s Strategijo".

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOŠTARSTVO IN PREHRANO

ARRS
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DELAVNOST

Dosedaj izvedene aktivnosti

- Pregled obstoječe prakse presoje učinkov s poudarkom na prostoru na EU ravni in na ravni držav članic
- Pregled različnih digitalnih in komunikacijskih orodij v podporo priprave politik
- Seminar na temo presoje učinkov na prostor za predstavnike sektorjev na nacionalni ravni, tudi preizkus ESPON hitrega pregleda potrebe po presoji in ESPON orodja za presojo
- Zloženka na temo presoje učinkov na prostor (izhodišča projekta, opredelitve, koristno je vedeti - SPRS, Prostorsko-informacijski sistem, Poročilo o prostorskem razvoju, e-Predpisi, Stop birokraciji)
- Priprava treh vmesnih poročil

Foto: Manca Krošelj

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POSREDOVANJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Postopna priprava analitičnega in komunikacijskega orodja

Koraki dela

- Analiza dosedanje prakse izvajanja presoje učinkov na prostor in obstoječih orodij
- Testiranje ESPON orodja za hitro preveritev in ESPON orodja za presojo
- Testiranje nemškega pristopa preveritve "enakovredne obravnave življenjskih pogojev" (Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o celostnem prometnem načrtovanju, ZUreP-3)
- Priprava slovenskega pristopa (hitra preveritev + podrobnejša presoja)
- Testiranje slovenskega pristopa v dveh variantah (Zakon o kmetijskih zemljiščih, Strategija razvoja prometa v RS do leta 2030, Kmetijska politika, 2021-2027)
- Dopolnitev vsebine slovenskega pristopa
- Preveritev možnosti in delovanja sistema MOPED ter prostorsko-informacijskega sistema

Povratna informacija po
testiranju pristopov glede
ustreznosti, razumljivosti
in uporabnosti

Povratna informacija
glede tehničnih možnosti
za izvedbo
komunikacijskega orodja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POSREDOVANJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Postopna priprava analitičnega in komunikacijskega orodja

Ugotovitve za pripravo metodologije: PROCESNI VIDIK

- Preseči dosednji obseg obveznega presojanja zakonov - dopolnitev navodil za izvajanje poslovnika Vlade RS, št. 10 (prostor kot področje, opredelitev korakov in vlog posameznih deležnikov, presojo se tudi razvojni dokumenti – politike, nacionalni programi, akcijski načrti)
- Postopki priprave sektorskih politik niso poenoteni (različen obseg vključevanja javnosti, medsektorskega sodelovanja)
- Presoja pripravi pripravljalec sektorske politike
- Presoja mora biti na voljo pred medsektorskim usklajevanjem
- Ustreznost presoje preveri Komisija vlade za prostorski razvoj
- Služba Vlade RS potrdi ustreznost predloga razvojnega dokumenta tudi upoštevajoč rezultate presoje prostorskih učinkov

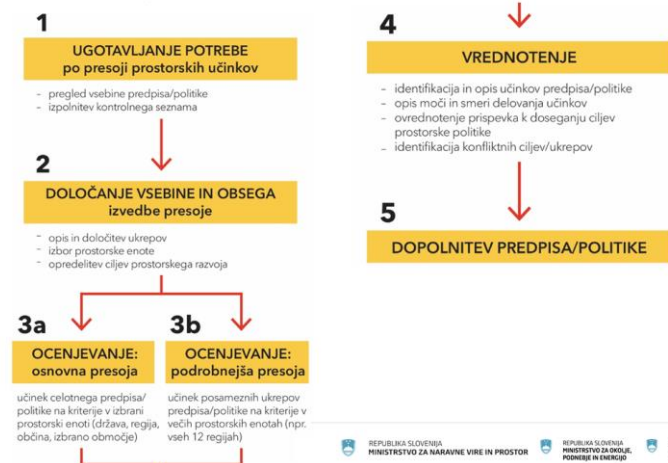
Postopna priprave analitičnega in komunikacijskega orodja

Ugotovitve za pripravo metodologije: VSEBINSKI VIDIK

- Metodologija mora omogočati naslednje:
 - 1. preverjanje skladnosti ciljev/ukrepov razvojnih politik s cilji prostorske politike (Teritorialna agenda 2030, SPRS 2050),
 - 2. ugotavljanje (potencialnih) prostorskih učinkov razvojnih politik na različnih prostorskih ravneh (prostorski učinek da/ne oz. posreden/neposreden; enak/različen po območjih; čezmejnost?)
- Metoda temelji na RIA (presoji posledic predpisov) in na TIA (presoja prostorskih učinkov)
- Poudarek na kvalitativnem vrednotenju
- Obrazci v obliki tabele (vprašanja, področja, merila)
- Uporaba kazalnikov iz Prostorsko-informacijskega sistema (ponazoritev stanja, trendov)
- Pripravljalec za pripravo presoje porabi 1 do 2 dni (pol dneva)

Koraki presoje učinkov na prostor

11

Postopna priprava analitičnega in komunikacijskega orodja

Ugotovitve za pripravo metodologije: VSEBINSKI VIDIK

12

Checklist for screening (unshaded) & scoping (shaded & shaded) at national level

TERRITORIAL IMPACT ASSESSMENT CHECKLIST	Policy	Date
Assessment criteria (screening criteria are indicated)	Policy	Date
Energy efficiency +	Energy efficiency +	
Investment in research and development	Investment in research and development	
Employment	Employment	
Educational attainment	Educational attainment	
Green house gas emissions	Green house gas emissions	
Planning and social cohesion	Planning and social cohesion	
Health and safety	Health and safety	
Waste production	Waste production	
Administrative costs/burden	Administrative costs/burden	
Cultural heritage	Cultural heritage	
Biodiversity (SOS/land)	Biodiversity (SOS/land)	
Air pollution	Air pollution	
Water Pollution	Water Pollution	
Soil pollution	Soil pollution	

Territorial Impact Assessment Matrix for Regional / Local Level Assessment

TERRITORIAL IMPACT ASSESSMENT MATRIX				Locality	Date:
Assessment criteria	Nature of impact	Directive/Policy element A	Policy element B	Policy element C	Policy elements Cumulative
Magnitude (0, 1, 2)					
Orientation against baseline (increase or decrease?)					
Temporal distribution (Short term, medium term, long term?)					
Justification					
Overall Comments:					
Any changes to Directive proposal suggested?					

Vir

Postopna priprava analitičnega in komunikacijskega orodja

Projekt e-Predpisi

Namen in cilji: Prenova Resolucije o normativni dejavnosti in Priročnika za izvajanje presoje posledic predpisov ([povezava](#))

Izvajalci: Ministrstvo za javno upravo (Evropski socialni sklad, proračun RS)

Časovnica: 2. 11. 2021 – 31. 12. 2023

Ciljne skupine: Služba Vlade RS za zakonodajo, Generalni sekretariat Vlade RS, Državni zbor RS, ministrstva z organi v sestavi, pripravljavci predpisov in nenazadnje strokovna in širša zainteresirana javnost

Predvideni rezultati:

- Sprejete metodologije za presojo posledic na področju sociale, okolja, IT rešitev in predhodno (ex-ante) ter naknadno (ex-post) evalviranje predpisov,
- Uvedena aplikativna podpora v sistemu MOPED za presojo predpisov s posameznih področij družbenega življenja ter podpora izvedbi evalvacij predpisov.

Sestanek s predstavniki SVRSZ, zadolženimi za Prostorsko-informacijski sistem in PR osebo na MNVP

Predstavitve MOPED-a na Službi Vlade RS za zakonodajo (januar 2023)

Postopna priprava analitičnega in komunikacijskega orodja

Ugotovitve za pripravo digitalnega orodja: TEHNIČNI VIDIK

Uvodna obrazložitev predloga predpisa

- ☒ Kratek povzetek
- ☐ Ocena stanja in načrti za sprejete predpise
- ☐ Črp, naloga in pregledne vsebine predloga predpisa

Besedilo predpisa

Presoja posledic

- ☐ Ocena finančnih posledic
- ☐ Prijava uveljavljanja v državni bilanci EU in drugih pravnih sistemih
- ☐ Presoja administrativnih posledic
- ☐ Presoja posledic za okolje
- ☐ Presoja posledic za gospodarstvo
- ☐ Presoja posledic za socialno področje
- ☐ Presoja posledic za dokumente razpisnega načrtovanja
- ☐ Presoja posledic za druge področja

Vir: MOPED; SVRSZ

16

Presoja posledic za okolje

Zaključni urejanje Preklopi

Vir: MOPED: SVRSZ

17

Presoja posledic za okolje

Zbirka urejanje Prekalo

Vir: MOPED; SVRSZ

Pripravljen pristop presoje učinkov na prostor

18

Beta verzija digitalnega orodja

Pristop, sestavljen iz dveh delov:

- **Hitra preveritev TIA-SI** (opis politike, kvalitativna presoja učinkov, ocena skladnosti ciljev politike in prioritete SPRS, ocena "prostorskega" ukrepov izbrane politike, izbor kriterijev za podrobnejšo presojo, ocena učinka na različne tipe prostorskih območij) in
- **Podrobnejša presoja TIA-SI** (numerična ocena učinkov na izbrane kriterije v izbranem območju)

Med obema deloma: **odločitev o podrobnejši presoji TIA-SI na osnovi kvalitativnih kriterijev**

Po izvedenih presojah: **priprava povzetka o opravljeni presoji in sklepne ocene**

Pristop k presoji učinkov na prostor

19

Hitra preveritev TIA-SI

Obrazec s 7 vprašanji:

1. Povzetek vsebine politike (namen, cilji, ukrepi)
2. Splošna - kvalitativna ocena učinkov na gospodarstvo, družbo, okolje in prostorsko upravljanje
3. Učinek politike na doseganje prioritete SPRS
4. Preveritev skladnosti ciljev politike s cilji SPRS (matrika)
5. Identifikacija ukrepov izbrane politike s prostorskimi učinki (št. učinkov, narava učinkov)
6. Identifikacija podrobnejših področij - kriterijev za presojo
7. Identifikacija območij, na katera bo predpis učinkoval (fizičnogeografske značilnosti, stopnja urbanizacije, stopnja razvitosti, čezmejni vidik)

Odločitev glede podrobnejše presoje

Pristop k presoji učinkov na prostor

Kriteriji za odločevanje

1. Podrobnejša TIA ni potrebna.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so skladni s cilji SPRS 2050.
- V05: Manj kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
- V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe.
- V07: Učinki izbrane politike/predpisa bodo enaki na območju celotne Slovenije.

2. Podrobnejša TIA se priporoča.

- V03: Cilji izbrane politike/predpisa so večinoma skladni s cilji SPRS 2050, eden ali dva cilja sta v konfliktu.
- V05: Več kot ena tretjina ukrepov ima/bo imela prostorske učinke.
- V06: Učinki izbrane politike/predpisa bodo pretežno na področja gospodarstva, družbe, vendar tudi okolja in prostora ter prostorskega upravljanja.
- V07: Učinki izbrane politike/predpisa bodo različni na enem od izbranih območjih (glede na tipologijo)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Pristop k presoji učinkov na prostor

Podrobnejša presoja TIA-SI

- Za vsak izbran tip območja se vrednoti ločeno.
- Presoja se izvaja za kriterije, izbrane v hitri preveritvi, in za podrobnejše opredeljene dejavnike, ki se nanašajo na izbrane kriterije.
- Ocení se smer (pozitivno, negativno) in moč učinka (-2, -1, -1/1, 1, 2, 0 – ni učinka, ne morem oceniti)
- Za vsako numerično oceno se zapiše obrazložitev.
- Na koncu se ocene tudi povzame -> tri vprašanja.

Področje	Dejavnik	Ocena	Obrazložitev
OKOLJE IN PROSTOR			
☐ Tla	Kakovost prsti		
	Trajna izguba/zazidava tal		

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dostop do orodja

23

Dostop do računalnika:

- Uporabniško ime: profesor
- Geslo: 1profesor2

Dostop do orodja:

- Spletna stran: <http://www.predogled.net/tia/o-projektu/>
- Uporabniško ime: tia
- Geslo: Mnvp2023!ul

Predstavitve orodja: uvodna stran

24

TIA-SI

O projektu

O projektu

Opis projekta

O orodju

Opis orodja

Dostop do orodja

Predstavitev orodja

Osnovne informacije in vprašanje 1: povzetek vsebine predpisa

Osnovne informacije o presojevalcu

Ime	Ime
Institucija	Elektronski naslov

Vpišite osnovne informacije o sebi kot presojevalcu

1. Povzetek vsebine

Za začetek vas prosimo, če lahko v nekaj alinejah povzamete vsebino (osnutka/predloga) politike/predpisa. Povzemite namen, cilje, ciljne skupine in časovni okvir veljavnosti dokumenta (namen, cilj ...).

Predviden čas reševanja: 10 minut

Zapišite izbrano politiko in povzeto njeno vsebino (cilje, ciljne skupine, časovni okvir ...)

Predstavitev orodja

Vprašanje 2: potencialni učinki predloga

2. Potencialni učinki predloga

Razmislite o (potencialnih) učinki predloga politike/predpisa po naslednjih kriterijih: družba, gospodarstvo, okolje ter prostorsko upravljanje in se učinke zapise v ustrezni vprašanje. Jste pripravljeni odgovoriti na vsa vprašanja? (Da, ne, ne vem).

Predviden čas reševanja: 30 minut

Družba

Primeri: Razvoj turizma v povezavi s dediščino in naraščajočo potrebo po novi turistični produkti, podpiranje digitalizacije dediščine, večje poudarjanje za zgodovinske, kulturne...

GOSPODARSTVO

Primeri: Drugi zaposlovalci, družbene odgovornosti do kulture dediščine, povečano zavedanje družbe o pomenu, ohranjanje in razvoj kulture dediščine

Razmislite o čim večih možnih učinkih politike in jih razporedite glede na to, ali bodo na področje gospodarstva, družbe, okolje ali prostorskega upravljanja

Navedeni so primeri učinkov za Strategijo kulturne dediščine 2020-2023

Vpis različnih učinkov, v () možna tudi ocena smeri učinka (+/-)

27

3. Učinek politike na cilje SPRS

Sedaj razmislite o tem, kakšen bo učinek politike/predpisa na cilje SP875. Izberete lahko naslednje možne odgovore: **da** – učinek je/bi, **ne** – učinka ni/ne bo, **mogoče** – učinek mogoče je/bi, **mogoče ni/ne bo**, **ne morem oceniti** – to možnost lahko izberete, če nimate dovolj informacij, da bi učinek ocenili. Vašo izbiro, prosimo, tudi obrazložite v zato pripravljenem polju.

Predviden čas reagirajo 20 minut	
Prioriteta SPES	Obravnavanje odgovora
P1 – Z zagotovitvijo opremljenosti in dostopnosti storitev podpirati razvoj različnih vrst pristanov ter namuravnih virov.	Izberi odgovor
P2 – Povečati varnost in učinkovitost rabe pristanov ter namuravnih virov.	Izberi odgovor
P3 – Razviti razprednišča urbana in kmetijska območja.	Izberi odgovor
P4 – Okrepiti razvojno vlogo mest, vsakega bakla in funkcionalno povežati mesta znotaj vsakega območja.	Izberi odgovor
P5 – Izboljšati prihodnost mest za specifične dejavnosti.	Izberi odgovor

Da – učinek je/bo
Ne – učinka ni/ne bo
Mogoče – učinek mogoče
je/bo mogoče ni/ne bo
Ne morem oceniti

V celice na desni tudi
brazložite vašo oceno i
spustnega menija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
RODNOST IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

29

5. Ukrepi

Število ukrepov

Koliko ukupno ima vaša politika

Učinek ukrepov na prostor

Kotika in kateri od ukrepov bodo imeli potencialni učinek na prostor, torej imajo prostorsko dimenzijo ali bodo vplivali na katerega od elementov prostora. Navedite ukrepe, ki imajo prostorski učinek, kar razumemo kot vsak učinek na rabo prostora, upravljanje z njim ali širše na gospodarsko, družbo in okolje v izbrani prostorski enoti, ki je posledica izvajanja izbrane politike ali zakonodaje, sprejete na EU, državi ali lokalni ravni.

[illegible]

Zapišite število ukrepov vaše politike.

**Opre delitve, povezane z
učinkov na prostor
Primeru ukrepov z učinkom
na prostor**

V prazno celico vpišite te ukrepe. Če jih je veliko, jih lahko tudi grupirate in opišite z nadpomenko. Pomembna je opredelitev razmerja, koliko je približno takšnih ukrepov glede na vse ukrepe.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA

Predstavitel orodja

Vprašanje 6: Učinek na področja – izbor kriterijev za podrobno presojo

6. Učinek na področja

Ali menite, da bo imela politika/jedrska učinkovita na naslednja tematska področja – izberite! Prosimo, da področja, na katere predlagan dokument lahko neposredno učinkuje, označite s **kijukico**. Za področja, ki ste jih izbrali, se opravi podrobnejšo presojo.

Predviden čas reševanja: 5 minut

Subvencije:

Subvencije so finančni pomoči, ki jih izdajajo javni organi, ki so namenjeni spodbujanju in izpolnjevanju določenih interesov države ali lokalne skupnosti. Subvencije so namenjene spodbujanju in izpolnjevanju določenih interesov države ali lokalne skupnosti.

Prostorske organizacije:

Prostorske organizacije so organizacije, ki so namenjene spodbujanju in izpolnjevanju določenih interesov države ali lokalne skupnosti.

1. Okolje

- ☐ Tla
- ☐ Biodiverzitet in krajina
- ☐ Voda in
- ☐ Zrak in podnebje
- ☐ Grogno okolje
- ☐ Energetski viri

2. Gospodarske

- ☐ Gospodarski razvoj
- ☐ Kmetijstvo
- ☐ Industrija
- ☐ Storitve
- ☐ Turizem
- ☐ Majhna podjetja
- ☐ Infrastruktura
- ☐ Promet

3. Družba

- ☐ Demografija
- ☐ Zdravje
- ☐ Družbene neenakosti in družbeno varstvo
- ☐ Izobrazba
- ☐ Kulturna dediščina

4. Prostorsko upravljanje

- ☐ Upravljalnost
- ☐ Subsiditarnost
- ☐ Prostorska organizacija

Naslednja področja

Za področja, ki jih za podrobnejšo presojo niste izbrali, ugotovite, zakaj niso bila izbrana:

Oprelitve manj jasnih kriterijev

Izbor kriterijev (podpodročij), na katere politika neposredno učinkuje. Osnova za podrobno analizo

Opišite, zakaj neoznačenih kriterijev niste izbrali.

Predstavitel orodja

Vprašanje 7: Učinek na območja

7. Učinek glede na tip območja

Ali bo predlagana politika/jedrska učinkovita na različna območja? Če ne, po možnosti po tipu območja. V kolikor želite prebrati več o tipih območij in si jih na zemljevidih tudi ogledate.

Predviden čas reševanja: 5 minut

Tip območja

Tip območja	Obravnavane odgovore
Urbano, podoben, SMO (skrajna suburbanizacija)	== Izbiri odgovor ==
Regije, razvojno omejena regije (skrajna razvojna omejenost)	== Izbiri odgovor ==
Čezmejna območja (skrajna vidi)	== Izbiri odgovor ==
Drugo	== Izbiri odgovor ==

Ocena učinka politike na doseganje prioritete SPRS (spustni meni):
Da – učinek je/bo
Ne – učinka ni/ne bo
Mogoče – učinek mogoče je/bo mogoče ni/ne bo
Ne morem oceniti

V celice na desni tudi obrazložite vašo oceno iz spustnega menija

Predstavitev orodja

Odločitev o podrobnejši presoji

32

Predstavitev orodja

Zaključek hitre preveritve TIA-SI

33

8. Tip območja, za katerega se presoja

Tip območja

Podrobnejša ocena učinkov

Presoja poudarja vsebinsko podrobnejšo oceno učinkov glede na v hitri preveritvi izbrano tematsko področje učinkov na prostor. Za vsako področje so opredeljeni dejavniki ali kriteriji, za katere smo poskušali kazalnike (v kolikor obstajajo), ki nam lahko pomagajo pri numerični presoji. Presojevalci se odločijo, za kateri tip območja presoja in ga izpolnijo. Ocenjuje se smer (pozitivna, negativna) in moč učinka. Izbereva lahko različne vrednosti: / ni učinka (avtomatično izbrano), -2 zelo negativen učinek, -1 negativen učinek, 0 pozitiven in negativen učinek, 1 pozitiven učinek in 2 zelo pozitiven učinek. Za vsako izbrano vrednost, ocen za vsi učinek, podajte tudi njegovo obrazložitev.

Področje	Dejavniki	Kazalniki	Ocena	Obrazložitev
Tla	Kakovost prsti	[TPO4] Osnovna vrednost v tlu (ARSO OKOLJE)	-2	
	Izbrano gradbeno			
	Trojna izguba/razstava tal: dovoljenja, razstave (električne ali podobne) ali v regiji zima [TPO5] vodonepropustna plastja, Posredni ARSO OKOLJE			
	Izguba funkcij tal	Grafični dovoljenja, razstave 2020		

Če želite ogled kazalnika, kliknite CTRL+povezavo, da se vam odpre v novem podoknu!

Vpišite tip ali ime območja, za katerega ocenjujete.

Vsak dejavnik ali kriterij se oceni z numerično oceno, izberete jo iz spustnega menija:

- / ni učinka (predizbira)
- 2 zelo negativen učinek
- 1 negativen učinek
- 0 pozitiven in negativen učinek
- 1 pozitiven učinek
- 2 zelo pozitiven učinek

Vsako numerično oceno tudi obrazložite.

Predstavitve orodja

Povzetek presoje

Ali je politika skladna s prioritetaми SPRS?

Načrtite, na katere prioritete se nanaša in v kateri smeri.

Kakšen je/so učinek/ve politike v praksi?

Navedite, na katere prioritete politika učinkuje in v kateri smeri.

Ali ima politika posledice (predvsem tiste negativne učinke)?

Opisite, na katere prioritete politika negativno učinkuje in v kateri smeri.

Skladnost politike s
prioritetami SPRS

Učinek politike v
povprečju (katera
področja in
dejavniki)

Ukrepi za naslovitev
negativnih učinkov
politike

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POGIBNE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

STATISTIČNI URAD
REPUBLIKE SLOVENIJE

Pomembno za testiranje: navodila

Vsak naj testira hitro in podrobnejšo presojo, četudi ugotovite, da ta ni potrebna.

Predstavniki nacionalne ravni lahko ocenjujete učinek izbrane politike v izbrani regiji ali enem tipu območja.

Kazalniki se prikaže v ločenem podoknu (**CTRL+povezava**) in služijo zgolj za orientacijski prikaz stanja.

Ne zapirajte brskalnika ali podokna!

Dokument .pdf lahko generirate med testiranjem, opcijo "zaključni in shrani" izberite samo povsem na koncu postopka.

Ob testiranju si zapisujte morebitne pripombe glede razumljivosti in uporabnosti orodja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
POGIBNE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

STATISTIČNI URAD
REPUBLIKE SLOVENIJE

Vprašanja za razpravo

37

- Ali je orodje enostavno za uporabo? S čim so bile težave?
- Ali je postopek presoje učinkov na prostor razumljiv? Bi bilo potrebno še kaj dodati ali dodatno pojasniti?
- Kaj je po vašem glavna dodana vrednost orodja za vas kot deležnike z lokalne/regionalne/nacionalne ravni?
- Bi bilo potrebno orodje za uporabo na lokalni in regionalni ravni prilagoditi? Če da, na kak način?
- V katerih primerih vse bi lahko orodje uporabili?

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Kontakti

Naja Marot, naja.marot@bf.uni-lj.si, 01 320 30 75

Barbara Kostanjšek, barbara.kostanjsek@bf.uni-lj.si, 01 320 30 78

Razvijalec orodja: Jernej Klanšek, [Spletni.studio.inframe.s.p.](http://Spletni.studio.inframe.s.p)

arrs

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

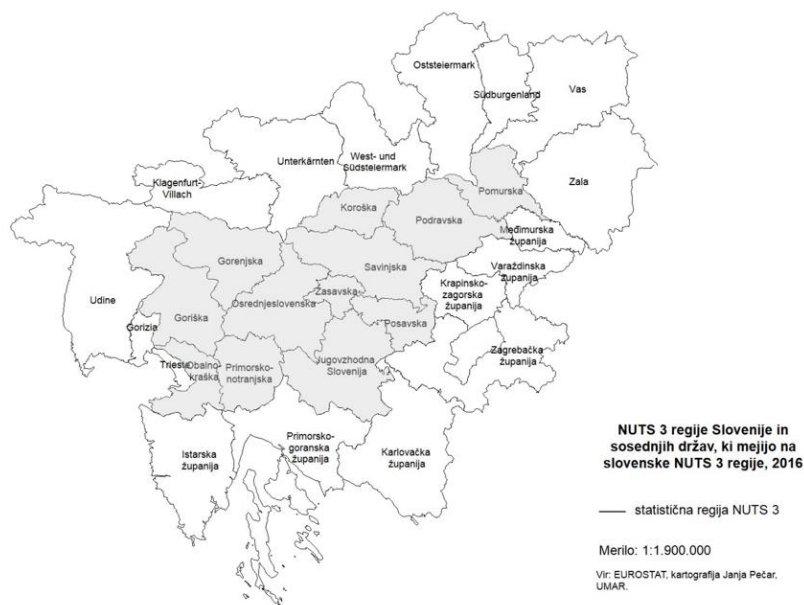
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Priloga 3: Opis tipov območij za podrobnejšo presojo

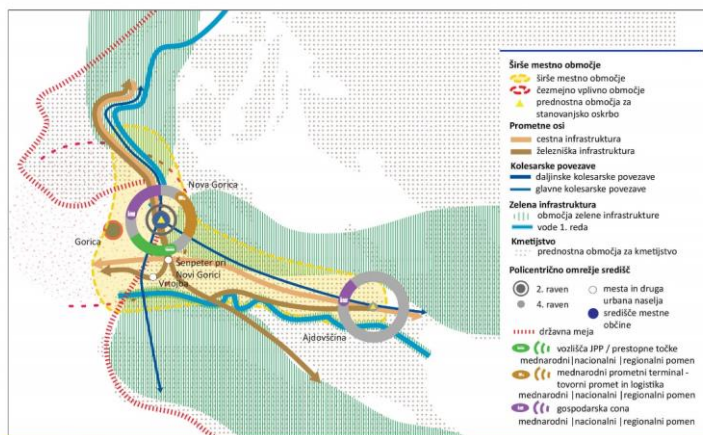
PRILOGA: OPIS TIPOV OBMOČIJ

Čezmejno urbano območje je funkcionalno povezano gravitacijsko območje dveh ali več mest na ozemlju Republike Slovenije in mest v sosednjih državah (Predlog ReSPRS2050, april 2023, dostopen na povezavi: [Izbran zakon / akt \(dz-rs.si\)](#)).

Slika 1: NUTS 3 regije Slovenije in sosednjih držav, ki mejijo na slovenske NUTS 3 regije, 2016 (vir: EUROSTAT, UMAR, 2020)

Problemsko obmejno območje sestavljajo občine, ki so določene glede na razmerje med številom delovno aktivnega prebivalstva, številom delovnih mest, povprečno gostoto poselitve in deležem Natura 2000 območja. Opredelitev tega tipa območja izhaja iz Zakona o skladnem regionalnem razvoju in se glasi: »Obmejno problemska območja obsegajo obmejne občine in občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Obmejne občine po tem zakonu so občine, v katerih več kakor 50 odstotkov prebivalcev živi v 10-kilometrnem obmejnem pasu in ki imajo primanjkljaj delovnih mest ter podpovprečno gostoto poselitve. Pri občinah, ki neposredno mejijo na obmejne občine, se kot merilo za vključitev v obmejno problemska območja upošteva več kot 45 minutna povprečna dostopnost do najbližjega priključka avtoceste ali hitre ceste ali visok delež površine vključene v območje Nature 2000. Med obmejno problemska območja se uvrščajo tudi občine, ki imajo koeficient razvitosti občin po zakonu, ki ureja financiranje občin, manjši od 0,90, če mejijo na obmejne občine ali občine, ki neposredno mejijo na obmejne občine. Vlada z uredbo natančneje določi merila za določitev obmejnih problemskih območij in seznam občin, ki izpolnjujejo ta merila" (člen 24, [ZSRR](#)). Natančnejša merila za določitev so na voljo v uredbi. ([PISRS](#))

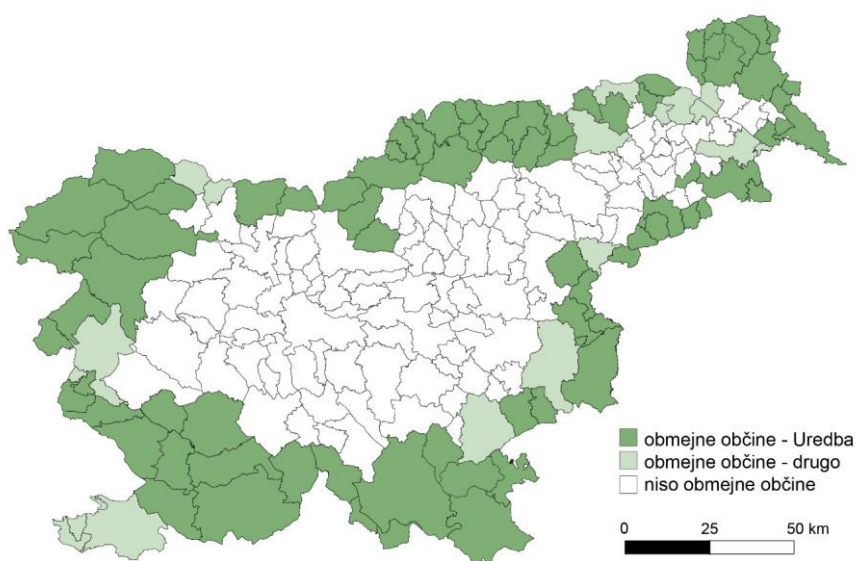
SPRS

Goriško širše mestno območje

Slika 15

Vir podatkov:
Strokovna podlaga, 2017
Vode 1. reda, DRGV
Strateška območja za kmetijstvo, MKGP, 2020
Državne kolesarske povezave, 2018

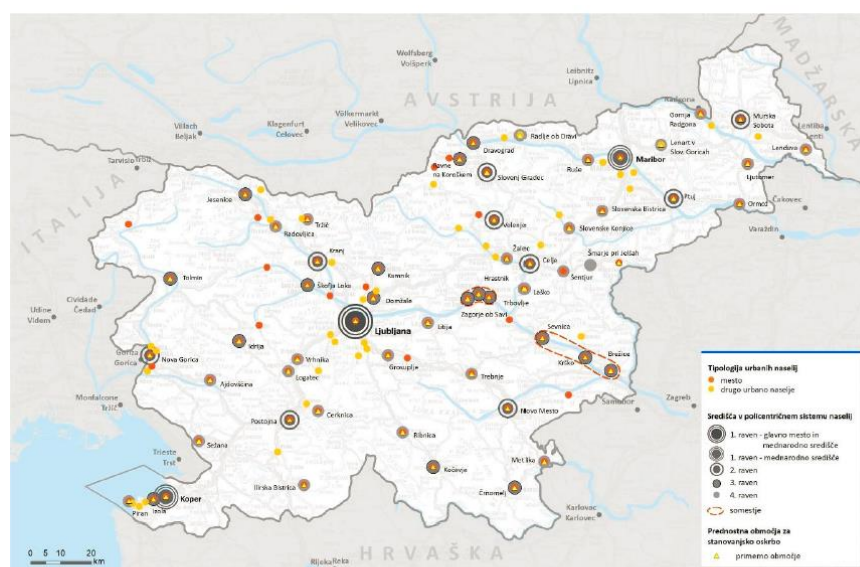
Slika 2: Primer čezmejnega širšega mestnega območja – goriško širše mestno območje.

Slika 3: Kartografski prikaz obmejnih območij temelji na Uredbi o spremembi Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij; prikaz je nato dopolnjen z obmejnimi občinami, ki ne sodijo med obmejna problemska območja (vir: Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, [povezava](#), kartografija: Barbara Kostanjšek)

Urbano naselje je mesto ali drugo urbano naselje. Ima več kot 2.000 prebivalcev, storitve splošnega in splošnega gospodarskega pomena, delovna mesta, stanovanja in vzpostavljen javni prevoz za oskrbo prebivalstva v

gravitacijskem območju (Predlog ReSPRS2050, april 2023). Za Slovenijo sta značilni suburbanizacija in primerjalno majhen delež prebivalcev, ki živijo v mestih. Delež mestnega prebivalstva že od osemdesetih let prejšnjega stoletja ni presegel 50 %, zato imamo glede na gostoto poselitve tudi le dve visoko urbanizirani občini.

Mesta in druga urbana naselja v policentričnem sistemu središč

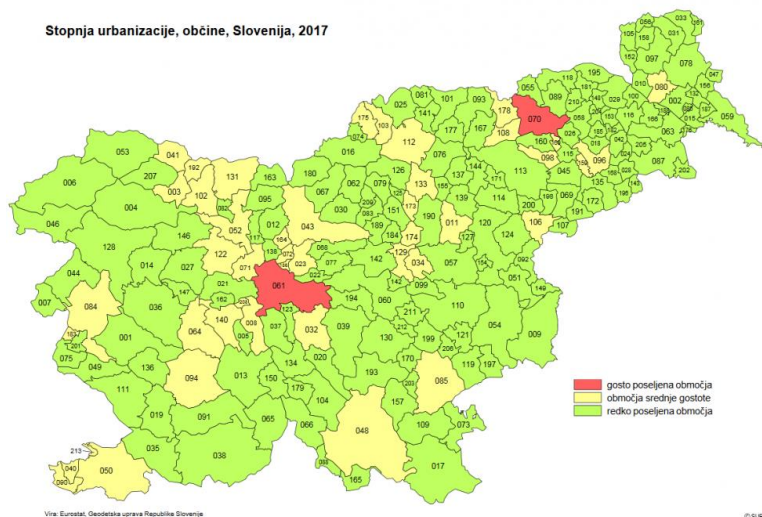
Slika 8

Vir podatkov:
Preložitveni načrti za stanovanjsko oskrbo, 2017
Statistika Slovenije (Statistični urad RS, let. 12/14/15)
Gostota prebivalstva
Državni pregledni karti, GURS, 2017

Slika 4:

Mesta in druga urbana naselja v policentričnem sistemu središč. (vir: Ministrstvo za naravne vire in prostor, 2023)

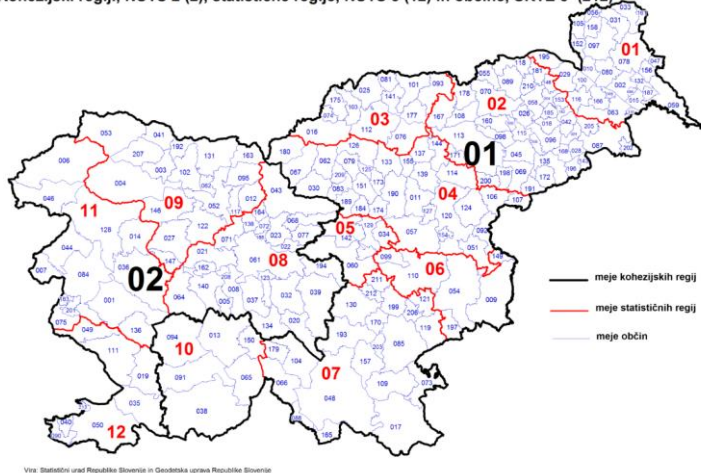
Podeželsko naselje je naselje, ki ima več kot 500 in manj kot 2.000 prebivalcev in je delež kmetijskih gospodarstev večji od 7 % naseljenih stanovanj v naselju. Za podeželska naselja sta značilna manjša gostota prebivalstva in prevladujoči delež kmetijske in gozdne rabe prostora. Delež prebivalcev, ki se ukvarjajo s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, je večji kot v urbanih naseljih, ni pa nujno prevladujoč. (Predlog ReSPRS2050, april 2023).

Slika 5: Slovenske občine glede na stopnjo urbanizacije oziroma gostoto poselitve. (vir: SURS, Mesta in urbana območja – gov.si, [povezava](#))

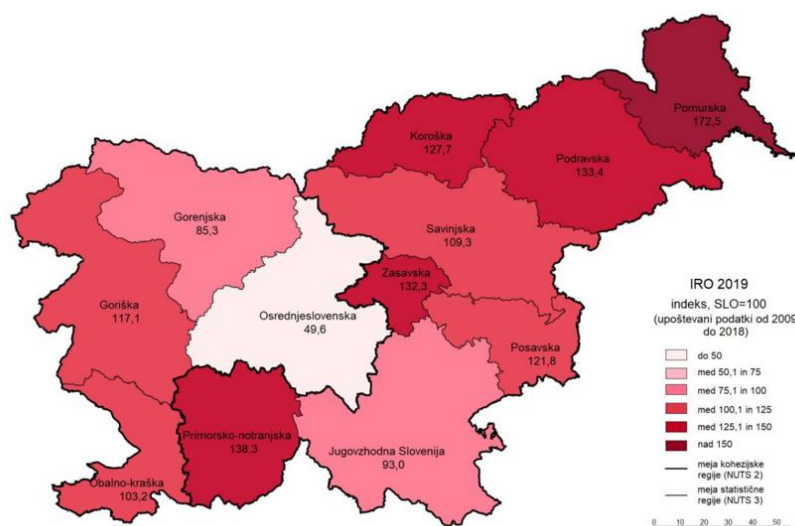
Razvojna regija je temeljna funkcionalna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja - v enovito zaključeno prostorsko celoto jo združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni sistemi ter interesno sodelovanje razvojnih partnerjev. V Sloveniji imamo 12 takšnih regij.

Kohezijski regiji, NUTS 2 (2), statistične regije, NUTS 3 (12) in občine, SKTE 5 (212)

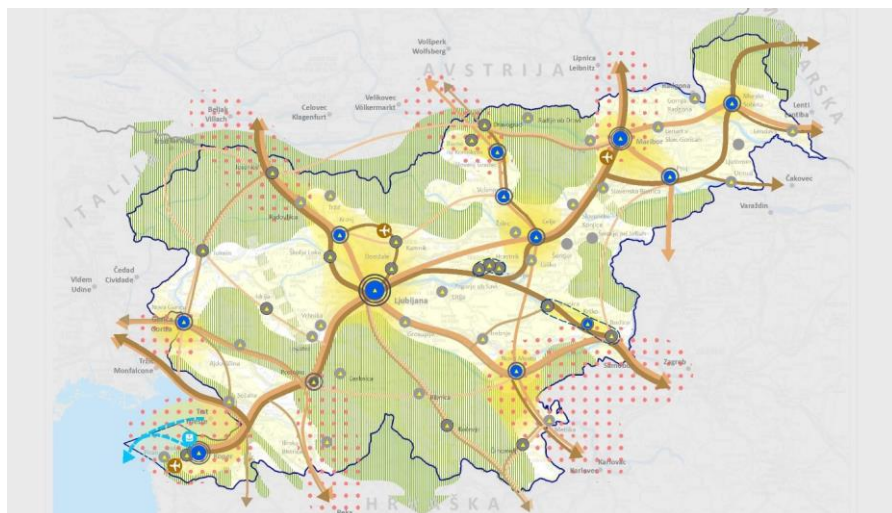
Slika 6: Razdelitev Slovenije na upravne enote (vir: SURS)

Razvojno ogrožena regija je regija s podpovprečno razvitim gospodarstvom in drugimi razvojnimi problemi glede na izbrane kazalnike za merjenje razvojne ogroženosti. Skupni kazalnik je indeks razvojne ogroženosti (več v Pravilniku o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2021–2027, [povezava](#)).

Slika 7: Indeks razvojne ogroženosti, 2018 (vir: Delovni zvezek: Indeks razvojne ogroženosti regij 2014–2020, UMAR, 2018)

Širše mestno območje (ŠMO) je funkcionalno povezano gravitacijsko območje enega ali več središč, znotraj katerega potekajo vsakodnevne selitve prebivalstva (na primer, zaradi dela ali oskrbnih dejavnosti), kar povzroča obsežne prometne tokove. Širše mestno območje vključuje najmanj eno središče I. ali II. ravni ali več medsebojno dopolnjujočih se središč III. ali IV. ravni. V njem prebiva vsaj 50.000 prebivalcev in razpolaga s številom delovnih mest, ki je večje od 25.000. Širša mestna območja obsegajo območja do 35 km oddaljenosti od središča I. ravni ali 25 km od središča II. ali III. ravni. Takšno območje lahko sega na ozemlje več lokalnih skupnosti, ki obkrožajo občino s središčem ustrezne ravni. Širša mestna območja so jedrni deli funkcionalnih urbanih območij (ReSPRS2050, april 2023).

Slika 8 Prikaz širših mestnih območji glede na SPRS 2050 (vir: MOP – SPRS 2050)